

középső
nán több
földlöké
astattban
nalmal
irakatai,
ásokban
s buto-

án föld
nyagi
nem tör-

án
okai
atségi

rmánya
yeket a
zövetség-

zen ki-
rdésben
hozni a
apján.

vonat

ne Sán-
földmi
don az
vonat
per bal
beszál-

nyl

to ma
ást tett
ápolná-
A ko-
majd
együtt
majd
kasté-

nk

a vizs-
tot a
ügye-
jeszté-
zabadd-
átette
szgáló
örház-
ágya

tő re-
ngliai
avető
banás
ztette

Iror-
jelen-
e Va-
ra az
é vá-

k. A
ver-
tár-
Kap-

pro-
litás-
ára
gyon
jom.
z Uj
és
agy

Rt.
n I.
p. 77.

Taxa postală
plătită în num.
No. 224.713-923.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 18.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bányási
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmentlen
leveleket nem
fogadunk el.

Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nemi-
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
F. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi
Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31

Ára 5 lei

Kedd, 1933 febr. 14

5693. EV | **XVI. ÉVI**
SEVATH 18. | **36 SZÁM.**

Jorga, Hitler és Cuza

A szívfacsaró emlékü szakértő-kor-
mány elnöke Jorga volt, legfőbb támaszát
pedig Cuzának hívták.

A kulisszák mögött és a parlament szó-
székén egyaránt oly szépen, oly megindí-
tóan turbékolta, ahogyan csak a hatvan-
nan felüli emberek tudnak.

Most úgy látszik, ismét végeszakad az
idillnek.

Jorga és Cuza hajba kaptak — Hitler-
ért.

Az antiszemita vezér azt állítja, hogy
Hitler kinevezése korszakalkotó esemény.
Hogy új éra kezdődik a világtörténelem-
ben.

És hogy jaj a zsidóknak.

Ezzel szemben Jorga úgy látja, hogy
a chaplin-bajszos mázolt kelepébe esal-
tak. Hogy jöttányit sem fog változtni a
helyzetet s hogy a zsidóknak hajuk szála
sem fog meggörbülni.

Az ellentmondás nyilvánvaló. Cuza szo-
kása szerint ismét mellé fogott. Jorgának
igaza van. Mert Jorga az újságíró kitü-
nően lát.

Csak az államférfi és politikus Jorgát
vette és veszi körül kétségbeejtő főtéttség.
Jorga látja, hogy miért nem fog sem-
mit sem csinálhatni Hitler. De tragikusan
nem látta, hogy miért volt ő is tehetetlen
miniszterelnök.

Mert könnyű úgy gondolkodni, ahogy
az ember cselekedni szeretne, de nehéz
aszertint cselekedni, ahogy az ember lát.
És ezt Goethétől igazán megtanulhatta
volna Jorga.

Egy ünnepség margójára

Moszkvában hatalmas ünnepségeket
rendeznek Wagner Richard halálának öt-
venéves fordulójára alkalmából.

Mintahogyan Goethe centennariumát
is fényes keretek között ünnepelték meg.
Goethe nem volt kommunista, Wagner
pedig, bár forradalmár volt, távol állott
a marxista világnézettől.

S hogy Moszkvában mégis ünneplik
emléküket és glóriával vonják be alkot-
ásaik még mindig fennen pompázó fé-
nyét — ez annak jele, hogy az intranzig-
ensen kommunista Oroszországban is meg-
hajolnak a nagy emberi alkotások előtt,
tekintet nélkül arra, hogy személyileg mi-
lyen felfogásuk volt az élet célja és ér-
telme felől, hogyan látták az emberi igaz-
ságtalanságok mikéntjét.

Mindenesetre megnyugtató momentum
ez.

Annak bizonyosára, hogy a kifejezés
nagyszerűsége, a lélek rejtett hurjainak
megszólaltatása, az emberi természet sok-
féleségének ábrázolása — olyan feladat-
ok, amelyeket nem kimondottan a világ-
nézeti állásfoglalás tesz értékké, vagy
értéktelenné, hanem az eredetiség, a szép-
ség, a tehetség.

A művészet az élet megszépítésének
eszköze s ezt sem az igazság, sem a mun-
ka teljessége nem tudja nyújtani száz
százalékosan. Ezt csak a művész tudja
nyújtani, az igazi művész, mint amilyen
Wagner Richard is volt, annak ellenére,
hogy személyében messze állott Marxtól
éppoly, mint Moszkvától.

Neunkirchen

A baj nem jár egyedül.

A politikai és morális szerencsétlenség-
get, melyet Hitler kancellársága jelent
Németországra, a nyomor és bizonytalan-
ság szerencsétlenségét most egy borzal-
mas elemi katasztrófa tetézte be.

Neunkirchen városában, a még min-
dig francia megszállás alatt levő Saar-
vidék ipari géopontjában gáztartály rob-
bant és a robbanás nyomán épületek szá-
zai dőltek romba.

Halottak százai, sebesültek ezrei.
A polgárháború feketetüzű izzásától
pörkölődő Németországon a döbbenet és
zése vonaglig végig.

A gyűlölet atmoszféráján az egyete-
mes részvét melege tör át s a katasztrófa
halottainak sirja felett a legellentesebb
politikai szenvedélyek is elsimulnak.

Francia segélycsapatok lelkesen és
odaadón dolgoznak nemet anyák és né-
met férfiak megmentésén.

A nemzeti ellentétek gyűlöletté foko-

Utban a teljes szakítás Japán és a Népszövetség között

Ugy a népszövetségi tanács, mint Japán ragaszkodik ellentétes álláspontjához a mandzsuriai kérdésben

Valóságos vádirat Japán ellen a Lytton-jelentés szövege. Napok kérdése Japán kilépése a Népszövetségből. Nemzetközi japánellenes akció készül

A Japánok általános támadásra készülnek Jehol kínai tartomány ellen

London, február 13. A Népszövetség és Japán közötti konfliktus elkerülhetet-
lenül éleződik ki a teljes szakítás felé.
A tokiói kormány tegnap beküldte vála-
szát a népszövetségi jegyzékre és ebben
a válaszban tudatja, hogy Japán Mandz-
suria elmerése kérdésében nem változ-
tathat álláspontját. A válasz többi ré-
sze is, bár formában igyekszik a lehető
legudvariasabb lenni, visszautasítja a
Népszövetség álláspontját.

A japán-kínai konfliktus ügyében
kiküldött népszövetségi 19-es bizott-
ság, szerkesztő bizottsága viszont
szombaton este három óra hosszat
tartó izgalmas vita után szintén
változatlanul fentartotta a japán
kormánytól minden tekintetben el-
lentétes álláspontját.

Ebben az értelemben szerkesztette is
meg jelentését az összehívandó rendki-
vüli közgyűlés számára. A jelentés szö-
vege eddig szokatlan nyíltsággal itéli el
Japán mandzsuriái akcióját, valóságos
vaddirat a szélsőkeleti nagyhatalom el-
len és úgy van megfogalmazva, hogy
kiinduló pontja lehet egy olyan nemzet-
közi japánellenes akciónak, mely főleg
gazdasági megtorló rendszabályokkal
igyekszik kiszorítani Japánt Mandzsu-
riából.

A jelentés, mely 48 gépirásos oldalra
terjed, bevezetésében teljesen magáévá
teszi a szélsőkeletre kiküldött Lytton-
bizottság Japán elleni megállapításait.
Ezeknek a megállapításoknak alapján
azt ajánlja a Népszövetség rendkívüli
közgyűlésének, hogy az alapszabályok
4-ik szakaszának 15. pontja értelmében
mondja ki:

1. hogy Mandzsuria jogi és közgaz-
dasági rendjét módosítani kell;

zódó paroxizmusa egyszerre emberi szo-
lidaritással nemesedik: a pokol kénkövei
között az Ég szomorú mosolya virágozik
ki.

Csodálatos és egyben lehangoló jelen-
ség ez.

Az emberi gyatraságnak és felemás-
ságnak lehangoló dokumentuma.

Emberek, akik az életben és az élet
dolgaiban önző hitványsággal, gyűlölettel
és megmeméttéssel állanak egymással
szemben és a farkasok dühével, a sakálók
éhségével lesnek egymásra, hogy ártani-
akarásukat tettekkel és szavakkal egy-
aránt bizonyítsák, — a Halál, a Pusztulás
örvényei felett egymásratalálnak, ha
csak napokra, vagy órákra is.

A francia katona, aki talán holnap
szuronyt szegezve, kézigránáttal rohanna
neki a német katonának, na szeliden és
megrendülten siet segítségére a német
férfiaknak.

A jónak, a nemesnek, a szolidaris ér-
zéseknek tehát eleven magja él az embe-

2. hogy Mandzsuriából záros határ-
időn belül kötelek Japán visszavonni
a csapatait;

3. hogy a Lytton-bizottság jelenté-
sének megfelelően kell rendezni minden
Mandzsuriára vonatkozó vitás kérdést.

4. hogy egyetlen népszövetségi tag-
állam sem ismerheti el sem jogilag,
sem mint megtörtént tényét a „függet-
len mandzsu köztársaságot”;

5. hogy föl kell hívni azokat a ha-
talmakat is, elsősorban az Egyesült
Államokat és Szovjetországot,
melyek nem tartoznak a Népszövet-
ség kötelekébe, hogy csatlakozzanak a
Népszövetségnek Mandzsuria ügyé-
ben hozott határozataihoz.

A jelentés teljes egészében szemben
áll a japán kormány álláspontjával, de
az utolsó pontját, mely a Népszövetség
hez nem tartozó Egyesült Államokat és
Szovjetországot is fölszólítja arra,
hogy csatlakozzanak a népszövetségi
tagállamok Japán-elleni akcióhoz, egye-
nesen kihívásnak fogják tekinteni To-
kióban.

Ezért most már napok kérdésének
lehet tekinteni Japán kilépését a
Népszövetségből.

A szerkesztőbizottság jelentése ma ke-
rül a tizenkilences bizottság jóváhagyá-
sa elé.

Egyidejű nankingi jelentés szerint
Mandzsuria déli részén nagyszabású
japán csapatelmozdítások vannak folyamat-
ban a Jehol elleni általános támadással
kapcsolatban.

Tokiól hivatalos körökben egyébként
provokációnak tartják az Egyesült Ál-
lamok kormányának azon intézkedését,
hogy az amerikai Atlanti óceáni flottát
1934-ig meg akarják hagyni a Csendes-
óceánon.

rekben s ha ez a mag mégis elvetélni
kénytelen, úgy talán ennek oka nem a
magban van elrejtve, hanem a külső kö-
rülmenyekben.

A mérgezett politikai levegőben és a
megmérgezett talajban.

Ez az oka annak, hogy az emberek egy
más farkasai, ahelyett, hogy egymás test-
vérei lennének.

Neunkirchen szomorú mementója en-
nek az igazságnak, szomorú és hiábavaló
mementója.

Ha majd a halottakat eltemették, ha
majd a segyélyöszegek elfogynak: kezdő-
dik minden előlről.

A behatolt sirok felett az élők gyűlö-
lete újra éled, a kizsákmányolás, durva-
ság, korlátolt világja új erőre kap s
mintha mi sem történt volna: franciák
és németek, polgárok és proletárok újra
vállvetett erővel dolgoznak azon, hogy
egy még borzalmasabb és egyben jóvá-
tehetetlen katasztrófa robbanása reszket-
tesse meg a levegőt.

VILÁG TÜKRE

Döntés előtt

A Népszövetség fontos döntés előtt áll
Határoznia kell a kínai-japán konfliktus
ügyében. Tizenöt hónapos munka
után végre tisztázták a helyzetet, de
ennél több nem történt. Hiabavaló volt
a hónapok óta tartó rábeszélés és kapaci-
tálás, a kínaiak és a japánok közötti
kibékülés ebben a pillanatban mintha
végérvényesen meghiúsult volna. A
nagy hatalmak már belátták, hogy az
efféle kísérletek teljesen kilitástalanok.
Mindenki belátta, egyedül a japánok
azok, akik másképp vélekednek. Ők azt
íratták újságaikban, hogy az egész vi-
lágban belpolitikában változások várha-
tók, csak ők fognak zavarok nélkül meg-
állani. Újságaikból az ember azt a be-
nyomást meríti, hogy a japán kormány
a mandzsuriái operációkba annyira be-
le van gabalyodva, hogy képtelen kijut-
ni belőle és az ugynevezett megállapo-
dásra való javaslatoknak nincsen más
célja, minthogy a Népszövetségben sza-
bad kezét nyerjen.

Fájdalom, a helyzetet komplikálja
még az a körülmény, hogy az ember
nincsen tisztában a nagyhatalmak ószin-
te szándékával. Sem Angliáról, sem az
Egyesült Államokról nem lehet tisztán
megállapítani, hogy milyen érdekek
miatt állanak hol a japánok, hol a ki-
naiak mellé. Tizenkilences bizottság
gondolkozik, tervez, szövegez, hogy leg-
alább diplomatikusan és a saját lelkiis-
meretének megnyugtatóására intézze el
ezt a nehéz ügyet. Ezért hát mi törté-
nik?

Mindenekelőtt az, hogy Japán öntu-
datára vannak a legtöbb tekintettel, de
arra is, hogy ezt az egész konfliktust
hajtsák ki a Népszövetség hajójából.
A tizenkilences bizottság az ő történel-
mi fontosságú jelentésében tehát nagy-
nyon diplomatikus és óvatosan ügyel
arra, nehogy a Japánok túlfokozott na-
cionalizmusát megbántsa. Vigyáz arra,
hogy a japán nép minden előnyét ki-
hangsúlyozza és epdig főleg azért, ne-
hogy az egész ország a japán katonai
párt mögé álljon és nehogy ennek a
pártnak kizárólagosságát adjon Japán
sorsának intézésére. Ez a párt szorgal-
mazza ugyanis Japánnak a Népszövet-
ségből való kilépését és a Népszövet-
ségnek ügyelnie kell arra, nehogy ürü-
gyet szolgáltatson Japánnak a Népszö-
vetségből való kilépésére.

Azonban bármennyire is kimélik Ja-
pánt, mégis meg kell mondani neki és
az egész világnak nyíltan és őszintén,
hogy eljárását el kell itélni. Meg kell
mondani Japánnak, hogy amit Kinával
szemben elkövet, az ellenkezik a nemzet
közti felfogással, ellenkezik a modern
élettel, ellenkezik az emberiséggel, ellen-
kezik az igazsággal. Mindezt hangsú-
lyozottan kell tudomására adni a világ-
nak és Japánnak egy szerűen azért, ne-
hogy a japán esetben más országok pre-
cedenst lássanak. Veszedelemes prece-
dens, ami könnyen arra ösztökélheti a
többi militarista beállítottságu kor-
mányt, hogy kövesse Japán példáját és
könnyen kalandokba vigye országát.
Európa államférfiainak legjobbjai vesz-
nek részt a szövegezésben, mert joggal
úgy vélekednek, hogy a világ békéje fo-
rog kockán a japán-kínai esetben.

Meg kell állapítani a jelentésben,
hogy bizonyos szerződés meg lettek
szegve és hogy nem Kína volt a szerző-
désszegő. Ezt akarják diplomatikusan
és mégis szembeszökőn kihangsúlyoz-
ni, hogy lássa mindenki, miről van szó.
Hogy lássa és okuljon belőle.

Másképpen is nyomást szerettek volna
gyakorolni Japánra. Lehetőleg úgy,
hogy egyszerűen összegyűjtik a japán-
kínai konfliktusra vonatkozó anyagot
és ennek során kimutatják bizonyos
nemzetközi megállapodások módosításá-
nak szükségét. De erről a tervről mind-
járt kezdetben le kellett mondani. Mert
ez a módszer viszont azt a veszede-
lmet rejtette volna magában, hogy a
Népszövetséget a békeszerződések meg-

változtatójának tekintették volna. Ezért elejtették a Lytton-jelentés közzétételét és inkább a diplomáciai jelentés meg szövegezésének módját fogadták el.

Más kérdés, mi fog történni, ha a kínai-japán konfliktusról szóló jelentést a Népszövetség tanácsa elfogadja. Vajjon ebben az esetben Japán el fogja-e hagyni a Népszövetséget, vagy pedig nem veszik komolyan Japánnak erre vonatkozó többrendbeli fenyegetését. Genfben nem tartják valószínűnek, hogy Japán szónélkül elhagyja a Népszövetséget, hogy hátat fordít annak a presztizs-testületnek, amelyben Japán képviselője kell, hogy elnököljön a következő ülészakon. Nem teheti meg a brüszli pést, hogy egyszerűen hátat fordítson annak a Népszövetségnek, amely eddig sokban hozzájárult Japán nemzetközi tekintélyéhez. Hiszen, ha nem tagja a Népszövetségnek, bizonyára néhány vonatkozásban előnyt is jelent Japán számára. Hiszen az Egyesült Államok sem küldi delegátusait a Népszövetségbe és mégis egész jól el van nélküle. Valami előnye is van belőle és pedig, hogy az állam budgetje nincsen megerhelve egy tétellel. Csak hogy a helyzet más az Egyesült Államokkal, mint Japánal. Az Unió már kezdettől fogva nem volt tagja a Népszövetségnek, míg Japánnak bizonyos multja van már. Japán nem teheti ki magát annak, hogy a Népszövetségben kívül álljon s csak a Szovjetunió a az Egyesült Államok társaságában maradjon, olyan időkben, amikor ez a két állam a legteljesebb antagozizmusból él Japánnal szemben. Semmiesetre sem könnyű a helyzete Japánnak, hiszen tudjuk, hogy a Népszövetség reabizta a Pacifique szigeteket feletti mandátumot és már ebben a vonatkozásban is obligóban van vele. Nehéz, nagyon nehéz megmondani tehát, mi lesz a következő hetek fejleménye a Távolkeleten.

Szinte bizonyos, hogy a Japán vezérkar elhatározásából be fognak vonulni Jeholba és ha a kínaiak olyan tétlenül maradnak, mint Mandzsuriában, akkor ezek a hadioperációk világtörténetileg nem fognak sokat jelenteni. Am ha a kínaiak fegyveres ellenállásra szánják el magukat, akkor nem lehet tudni, mi fejlődhetik ki ebből a háborúból. Egyelőre bizonyosnak tűnik fel, hogy a Népszövetség befolyása alig jelent valamit ezekre az eseményekre. Ha a jelentés gyöngye lesz, akkor ez a japán vezérkart csak további „munkára” fogja ösztökélni. Ha azonban a jelentés hangja erőlyes lesz és az igazság határozott és energikus hangját fogja éreztetni, akkor Tokióban meg fogják gondolni a dolgot és lehet, hogy elállanak az újabb támadástól.

Ha a jelentést a Népszövetség tanácsa el is fogadná, ez még nem jelenti azt, hogy a kínai-japán konfliktusnak vége. Lehet, hogy kimondja magáról azt is, hogy ezután nincsen joga a kérdéssel foglalkozni. Ha ez megtörténne, akkor egyúttal kimondaná azt is, hogy nem törődik a népek közötti békével és háborussal, ami a legképtelenebb ellentmondás, mert hiszen a Népszövetségnek nincs is más feladata, mint a békét fenntartani. A japán-ügy tehát a jelen pillanatban mintegy világ probléma emelkedik ki a Népszövetség probléma-komplexumából. Fontos elvi kérdésekről van szó, elviekéről és eseménybeliekről: A kérdésről, vajjon lehet-e megírni a világban egy nemzetnek állandósított rendbontását. Ha nem lesz elég sulya a Népszövetségnek a tilkozásra, akkor ebből olyan komplikációk támadhatnak, amelyek az egész világra sulyos kihatással lehetnek.

Ha nincs étvágya

és emésztése rendetlen, igyék

Bikszádi vizet!

Hatásán meg fog lepődni!

Főlerakát:

Rosenbaum E. C. Reg. Ferd. 129.

Báli divat színekre régi ruhákatis olcsón fest, tisztit Czink

Select mozgó

bemutatja Ujhelyi Nándor átültetett híres vigjátékát, „Öfensége kalapja”

„Ö..... vagy SENKI”

Főszerepekben:

Hermann Thimig, Lisolotte Schack, Jakob Tiedtke

Idill egy modern világfürdő strandjáról, egy szegény banktisztviselő kalandjai, aki véletlenül belecsöppent a milliomosok, kokottok és nemzetközi szélhámosok élvhajászó és kalandkereső körébe. Műsorán kívül hangos hirdető.

Körséta a t. Ház folyosóján

Robu bocsánatot kér. Stelescu szűzbeszéde. Két többségi honatya és az ostromállapot

Bucuresti-Bukarest, február 13. A kamarának tegnapi napirendjére volt tűzve a fegyelmi bizottság jelentése a Robu-ügyben. Már elmúlt egy hete annak a botrányos jelenetnek, amelynek során a lupisták öltre mentek a cuzistákkal és Robu az előtte levő pad tetjére ugrott dührohamban. A fegyelmi bizottság elhatározta, hogy 30 ülésről kéri a magáról megfélekedezett cuzista képviselő kizárását, aki ezután nem első ízben alacsonyította le a parlament szintjét és presztizsét.

Nagy volt az elkeseredés emiatt cuzista körökben. Harminc ülés elhúzódhat esetleg két hónapig is. Ennyi ideig nélkülözni Robut, az antiszemita csoport díszét, büszkeségét és oszlopát, kész tragédia. És érthető, hiszen a cuzistáknak minden szereplésük és érdemük botrányok szításában merül ki. Botrányzásban viszont Robu utólrhetetlen.

Mentőakció aapidijakért

Maga az öreg Cuza, aki nem tudni milyen oknál fogva maradt el a parlamentből hosszabb időn keresztül, a Robu-féle botrány után megjelent. Az egész társaság akcióba lépett, hogy kihuzza a bajból Robut és vele együtt a cuzista parlamenti frakciót is. Az öreg Cuzával az élükön az antiszemita honatyák képviselőitől képviselőhöz mennek könyörögni, hogy ne szavazzák meg a Nichifor kizárását.

Tegnap délután például tanuja voltam, amikor az öreg antiszemita még vagy öt társával Goga Octaviant szólította meg a büffében:

— Nézze, Goga ur — mondotta remegő hangon —, ma vagy holnap kerül szavazásra ennek a fiúnak az ügye — és Robura mutat —, remélem a maga pártja a kizárás ellen szavaz. Különben is ez a szamarat nem tudja, hogy mit csinál. Bocsánatot fog majd kérni Luputól és ezzel minden el lesz intézve, de egyelőre kérem, hogy maguk is bocsássanak meg neki.

— Jó, jó, rendben — nyugtatja meg Goga. És Cuza tovább megy egy házzal, végig szamarazza hívét, aki százaszoros bocsánatért könyörög. Hiszen nemcsak kizárásról van szó, de ami még sulyosabb: aapidiját is elveszíti.

Stelescu gyászos szereplése
Az ellentábor „kapitánya”, Stelescu tegnap tartotta meg szűzbeszédét. A Vaszgárda fiatal leaderjéről ezuttal derült ki, hogy ha előre megirt interpelláció bejelentése nagyképp előadására képes ugyan, de már hosszabb lélegzetű, komoly beszéd kifejtésénél csöndöt mond az ő tudomány. A 24 évesek bátorságával és szemérmelenségével recsegő hangján a legképtelenebb hibákat halmozza egymásra. Alaptalan rágalmakat szór mindenkinre a fejére. Semmi felelősség, semmi önkritika és önkontrol. Az arcok mosolyra derülnek, a tribünökön a hívek kiábrándultan távoznak. A miniszteri padban ülő Madgearu nevetve fordul a szónokhoz:

— Ide hallgasson, ifju barátom, maga Moszkvából kap pénzeket! Ne haragudjék, de engem ugy informáltak. Bizonyítsa be az ellenkezőjét!

— Azt mindenki tudja, hogy én onnan nem kaphatok pénzt.

— Mit lehet azt tudni és esetleg más-honnan is kap... Lám, így felelőtlenül én is. sőt más is tudhat rágalmazni. Ez nem művészet, Tessék bizonyítani!

Stelescu okul a miniszteri közbeszóláson és — miután a tisztviselők fizetésének redukciójáról van szó — az olcsó babérok utáni hajszában követeli az összes fizetéseknek 8000 lejben való megállapítását.

— Zseniális! — szól közbe Madgearu.
— És a képviselőiapidijákat is szálítsák le 8000 lejre.

— Csak azért mondja, mert tudja, hogy ez lehetetlen, bezzeg ha komolyan szó volna róla, meg se mukkanna — jegyzi meg valaki.

Az ülésterem lassan megürül és Stelescu majdnem üres padok előtt beszél. A vasgárdista unalmassá válik, amikor komoly témához kell hozzászólnia.

Az ostromállapot körül...

A folyosón azt beszélük, hogy Maniu visszatér az országba. A szegénytől, hogy nálunk bevezették az ostromállapotot, nem képes több szemébe nézni a külföldieknek; ő, aki mindig a demokráciának volt a zászlóvivője. Egy többségi így szól a másikhoz:

Select mozgó

BRIGITTE HELM

Csak felnőtteknek!!!

Jön!

Gróf Apponyi Albert és a zsidók

A külföldi zsidó sajtó méltatja a nagy magyar államférfi emlékét

Genf, február 13. Apponyi Albert gróf halálával kapcsolatosan a zsidó sajtó sokat foglalkozik a nagy magyar államférfi életével és egyéniségével. A zsidó lapok különösen Apponyi genfi működésének zsidó vonatkozásait és kapcsolatait elevenítik fel. Apponyi a Népszövetség előtt többször hangsúlyozta ama határozott álláspontját, hogy egy államban élő kisebbségeknek egy az államon kívülálló tényező által való támogatása össze nem egyeztethető egy szuverén állam méltóságával. Es itt ennél a pontnál igen gyakran került szembe a zsidó kisebbségi jogokat képviselő testületekkel, a londoni Joint Voreigne Committeevel, a párizsi zsidó delegációval, az American Jewish Committeevel és az amerikai zsidó kongresszussal. Ettől eltekintve azonban mindig a legszűkebb magatartást tanúsította a zsidók és a zsidó ügyekkel szemben.

Egy külföldi zsidó lap megírja, hogy amikor néhány évvel ezelőtt a magyarországi numerusz klauzusz ügyét tárgyalta a Népszövetség és gróf Bethlen István miniszterelnök és Klebelsberg külügyminiszternek szemlélyesen kellett exponálniuk magukat ebben az ügyben, Apponyi volt az, aki figyelmeztette kormányát, hogy jó lesz mentesíteni a numerusz klauzuszról szóló törvényt zsidó ellenes felekezeti jellegétől, nehogy emiatt vereséget szenvedjen a Népszövetségtől.

Ugyanebben az időben Apponyi interjut adott a Zsidó Távirati Iroda genfi tudósítójának, amelyben vázolta a magyarországi zsidók helyzetét és ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy a magyarországi antiszemitizmus, mely a fehér terror éveiben brutális méreteket öltött, rövidesen alább fog hagyni és meg fog szűnni.

— Az antiszemita áramlat Magyaror-

— Hallottad, hogy Maniu rettenetesen dühös.

— Hallom éppen, hogy nem akar hazajönni addig, amíg ostromállapot van.

— Eppen ellenkezőleg, hazajön, hogy megszüntesse az ostromállapotot.

— Azt hiszem, hogy akkor a kormány le fog mondani.

— Dehogyan mond le, inkább megszűnteti a statáriumot.

— De apropos, hallottad, hogy X. miniszter kijelentette, miszerint az ostromállapot ellentétben áll a párt ideológiájával és egész struktúrájával?

— Igen? Nem is vártam tőle ennyi érzékenységet a párt ideológiájáról. Még ha Halippáról volna szó... Halippa legalább most az egyszer levonta a konzekvenciákat és lemondott.

A másik többségi ezuttal rosszmájú lesz:

— Szerettem volna látni, ha „telitárcája” lett volna, akkor is lemond. A beszarábiai minisztérium az nem egy tárcá...

— Mit szólsz Vaida kijelentéséhez, hogy az ostromállapot a jövő generációk nyugalalmát szolgálja?

— Inkább hagyánának bennünket nyugodtan ostromállapot nélkül és hadd szolgálja az ostromállapot a jövő generációk nyugalalmát, a jövő generáció idejében.

— Mit beszél maga, hisz megszavazta!

— Nos és maga?

— Én is.

A két képviselő jobbnak látja a hallgatást. Elgondolkodva nézik a folyosó sűppedő, zöld szőnyegét, míg a csengők berregése fel nem veri merengésükből őket s a két többségi honatya engedelmesen indul meg az ülésterem felé. A jelző csengő így írja azt elő...

Hátszegi Ernő

Ma
a
Ve

Bucuresti, dósítójától). A fejezte be a nál leleplezett szint az elköszint pedig a alapján a kékerült teljes délelőtt átadj kibocsátandó láthatólag hgett a vádtan

A sziguran tartóztatott ké ségnek:

1. Ivan Duszervezet vezető ca. Dobrowsky neveken is szve elektrotech Romániába ir tora.

2. Daciú V börtönre elitéség és árulás „Paisie” össze

3. Gospodin alatt szereplő nek” szólította

4. Jelaskow nevekkel. Távi

5. Stankof

6. Dlorof Iv

7. Lofeev V

8. Bogdanof

9. Dr. Boris Mky álnév alatt constantamegy

10. Mihai Ig töltötte be a már egyszer el

11. Mihai T kedő.

Kül Ezenkívül még viselő és postás szabaddalra he

Influe me

„D sós

dott, hogy tud volt azonban ide

en, mert a szig ellen egyelőre a gyelmi szanciók

azért is, mert be valamennyien söt egynémelyik

a földalatti kom

A nyomozás a hogy Tewekelev

külpolitikájára

tére vonatkozóla

tatott postatiszt

berlini kommun

lew Romániába

Daciú Voicuhoz

hoz fordult, aki

nistákként tart

segítséggükkel s

be lépnie azokka

dásokkal, akik

viratmásolatokat

Kihallgatása a

wekelev azt is,

intelligens egyén

az ottani kémis

hallgatására. Az

mek azután vissz

ba. Beismerte vé

azon fáraozott,

lőan más állami

ki a kémsejteket.

tatták, mert terv

hatja meg. — mo

gatása alkalmá

dolgozott még n

postatisztviselő

levél és táviratm

lini központokho

közül egyet sem

Ma adják át az ilfovi ügyészségnek a postán elfogott szovjetkémeket

Vezetőjük, Tewekelew többek között tanulókat is gyűjtött Romániában a moszkvai kémiskola számára

Bucuresti, február 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti sziguranca most fejezte be a nyomozást a központi postánál leleplezett kémiszervezet ügyében. Rézint az elkobozott iratok és bűnjelek, rézint pedig a letartóztatottak vallomásai alapján a kémiszervezet működésére sikerült teljes világosságot deríteni. Ma délelőtt átadják a vádlottakat az ilfovi törvényszék ügyészségének és az ellenük kibocsátandó letartóztatási végzés előreláthatólag holnap kerül megerősítés végett a vádtanács elé.

A kémek listája

- A sziguranca a következő tizenegy letartóztatott kémeket adja át ma az ügyészségnek:
1. Ivan Dumitrov Tewekelew, a kémiszervezet vezetője aki Petar Válcov, Dianca, Dobrowsky, Ivan Frono és Ferdinand nevek is szerepel. Foglalkozására nézve elektrotechnikus, a kémek külföldről Romániába irányított vezetője és instruktor.
 2. Daciu Voicu távirász, másfél évi börtönre elítélve kommunista tevékenység és árusítás miatt. A szervezetben a „Paisie” összeesküvő — nevet viselte.
 3. Gospodin Jordanof. Kmeta álnév alatt szerepelt és akit társai „miniszternek” szólítottak. Távirász.
 4. Jelaskow Ivan, Dancio és Kunef álnévvel. Távirász.
 5. Stankof Athanasie postás.
 6. Dlorof Ivan távirász.
 7. Lofeev Vasile távirász.
 8. Bogdanof Dumitru postás.
 9. Dr. Boris Makekdonof, aki Dragoslaws ky álnév alatt szerepelt. Állatorvos a constantamegyei Guzuguf községben.
 10. Mihai Ignatof, aki a kurir szerepet töltötte be a szervezetben. Kémkedésért már egyszer el volt ítélve.
 11. Mihai Tabakof konstancai kereskedő.

Külpolitika és nemzetvédelem

Ezenkívül még körülbelül tíz postatisztviselő és postás van, akiket a sziguranca szabadlábra helyezett, bár bebizonysol-

Influenza ellen megóv a valódi

„DIANA” sósborszesz

dott, hogy tudtak a kémkedésről. Nem volt azonban idejük aktíve is bekapcsolódni, mert a sziguranca közbelépett. Ezek ellen egyelőre a postaigazgatóság fogfegyelmi szanciókat alkalmazni, már csak azért is, mert bebizonysodott róluk, hogy valamennyien kommunista érzelműek, sőt egynémelyik hivatalosan is tagja volt a földalatti kommunista szervezetnek.

A nyomozás során megállapítást nyert hogy Tewekelew különösképen Románia külpolitikájára és hadseregének helyzetére vonatkozólag informálta a letartóztatott postatiszték segítségével a bécsi és berlini kommunista központokat. Tewekelew Romániába való megérkezése után Daciu Voicuhoz és Gospodin Iordanofhoz fordult, akiket megbízható kommunistákként tart nyilván a GPU. Az ő segítségükkel sikerült azután érintkezésbe lépnie azokkal a postásokkal, és távirátásokkal, akik a szükséges levél és távirátomásokat megszerezhették neki.

A kurírok elmenekültek

Kihallgatása alkalmával beismerte Tewekelew azt is, hogy megbízatása volt intelligens egyéneket Moszkvába küldeni az ottani kémiskola tanfolyamainak lehallgatására. Az eképpen kiképzett kémek azután visszatértek volna Romániába. Beismerte végül a vezér, hogy éppen azon fáraozott, hogy a postához hasonlóan más állami intézményeknél is építse ki a kémsejteket. Sajnálja, hogy letartóztatották, mert tervét eképpen nem valósíthatja meg. — mondotta Tewekelew kihallgatása alkalmával. A kémiszervezetben dolgozott még néhány kurir is, akik a postatisztviselők által szerzett anyagot levél és távirátomásokat bécsi és berlini központokhoz eljuttatta. A kurírok közül egyet sem sikerült kézrekerítenie

a sziguranacának A tizenegy kém között szerepel egy Daciu Voicu nevű postatiszt is, aki már Tewekelewnak Romániába való jövelele előtt élénk tevékenységet fejtett ki a kémkedés terén. A sziguranca azonban az egyik bukaresti kémsejtét még az elmúlt évben leleplezte és ezalkalommal letartóztatta Daciu Voicut, akinek hiányát súlyosan érezte meg a kémiszervezet. Uj hívekre volt szükség és Iordanow valóban derekas munkát végzett, hogy a PTT. személynélében új munkatársakat találjon. Több tisztviselőt hozott össze Tewekelew-

vel, ez azonban csak olyan „távirászkat” angazsált, akik ténylegesen szerezhettek neki távirátomásokat.

Dobrudzsai szájak

Dobrudzsában Boris Makedonof dr. állatorvos fejtett ki Tewekelew utasításainak megfelelően élénk tevékenységet. Övonta be az akcióba Ignatow Mihait és Tabakow Mihait, akiknek rövidesen Moszkvába kellett volna utazniuk, hogy a kémiskolában kiképeztessék magukat. Utleveleik már készen voltak, midőn a sziguranca közbelépett és végetvetett a kémsejt működésének.

Barátságatlan atmoszférában folynak a tárgyalások a román kormány és külföldi hitelezői között

Lugoseanu hazaérkezett

Bucuresti-Bukarest, február 13. (Az Uj Kelet tud.) Szombat délután hazaérkezett Párizsból Lugosanu iparügyi miniszter, aki a genfi tárgyalások befejezése után a külföldi hitelezőkkel tárgyalta a francia fővárosban, Románia külföldi tartozásainak részbeni elengedése irányában. Az iparügyi miniszter a bukaresti sajtó képviselői előtt a következő érdekes kijelentéseket tette utjáról:

— Románia az az ország, amelyik szeretne fizetni, de nem tud. Erről akartuk meggyőzni az állam külföldi hitelezőit.

A genfi egyezmény megkötése igen jó benyomást keltett, mert végrehajtása komoly garanciát képez a külföld számára a román kormányok pénzügyi politikájának folytonosságára és a lej stabilitásának fenntartására tekintetében. Olyan nevezetközti kötelezettséget vállalt magára Románia ebben az egyezményben, amelyet minden román kormány kénytelen lesz respektálni.

A külföldi hitelezőkkel folytatott tárgyalásokat illetően Lugosanut az volt a megbízatása, hogy a francia kormány

barátságos intervencióját kérje a hitelezőknél. Kérte a francia kormányt, hasonnoda a hitelezőknél, hogy hosszabb időre szóló fizetési könnyebbséget engedélyezzenek Románia számára, mert enélkül az ország pénzügyi talpraállítása nem lehet séges. Hogy Lugosanu intervenciója milyen eredménnyel járt, nem lehet pontosan tudni. Mindenesetre tény az, hogy e pillanatban a hitelezők és a román kormány megbízottjai között Párizsban nem a legbarátságosabb atmoszféra uralkodik.

A Banca Nationala szigoru kritikája a törvényhozás működéséről

A kivételes törvények súlyosbították a gazdasági krízist. A jegybank újabb kamatleszállításra készül. „A jövőben a kötelezettségek tiszteletben tartására kell törvényt hozni!”

Bucuresti-Bukarest, február 13. Az ország Jegybankja február 19-én tartja az évi közgyűlést s az intézet igazgatósága elkészítette a közgyűléshez évi jelentését, amely ezuttal szigoru kritikát tartalmaz a törvényhozás mult évi működéséről. Tudvalevő, hogy erre az időszakra esik a a konverziós törvény megszavazása, amely nemesak a magánintézetek, hanem a Jegybank kinlevőségei között is nagy pusztítást vitt véghez. Valószínűleg erre céloz az évi jelentés következő szavaiban: „Természetes, hogy az az ország, mely

ben a tulajdonjog és a hitelintézetek soha nem részesültek kellő támogatásban, alárendelt viszonyba került a világgazdasági jelenségek összefüggése és egymásra utaltsága következtében. Nálunk a kivételes törvények és különösen a mezőgazdasági adósságok rendezéséről szóló törvény tette súlyosabbá a válságot.

Hitel kérdésében — mondja tovább a jelentés — a bizalom játssza a főszerepet és mindaddig, amíg aggodalom állhat fenn abban a tekintetben, hogy a szerződéses kötelezettségek pontosan nem teljesített-

nek, szó sem lehet pénzügyi helyzetünk javulásáról. Allítjuk, hogy román és idegen valutákban nagyszámú tőkék vannak az országban teaurálva, amelyek nyomban újból forgalomba jönnének, ha a törvényhozási intézkedések nem idéznék elő bizalmatlanságot és nem fokoznák a bizonytalanságot.”

A bankkormányzó által készített jelentés végül bejelenti, hogy a Banca Nationala a közeljövőben kamatlábát újra le fogja szállítani. Ezidőszert a bankráta hét százalék.

Háromtagu női tolvajbanda lopkodott a kolozsvári divatáruüzletekben

Vásárlás ürügye alatt egész sereg holmit lopkodtak össze

Cluj-Kolozsvár, február 13. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári rendőrség bünygyi osztályához néhány nap óta sorozatos jelentések érkeznek, melyben vezető kolozsvári kereskedők különböző lopásokat jelentettek a rendőrségnek. A panaszok szinte egybehangozón közölték, hogy a

vásárlóközönség soraiba tolvajok elegyednek, akik vásárlás ürügye alatt lopkodják az üzleteknek pultokra rakott áruit. Szombaton az esti órákban Pardi és Nagy detektívek letartóztatták és a rendőrségre szállították Vanea Luonné 34 éves, Lápuseanu Anna 30 éves és Grosz Ilona

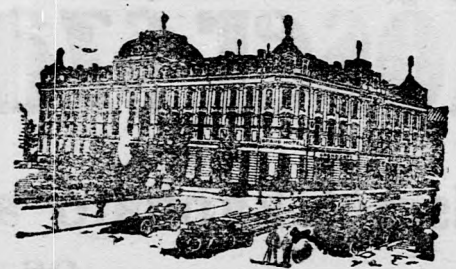
19 éves tolvajnöket, a rendőrség bünygyi osztályának régi ismerőseit. A lakásaikban tartott házkutatás nem várt eredménnyel járt, mert a kereskedők által a feljelentésekben közölt árukat megtalálták. Megállapítást nyert, hogy a három nő rendszeresen fosztogatta az üzleteket és pedig úgy, hogy Grosz Ilona árut kért, a másik két nő pedig a kiszolgálás ideje alatt lopkodott a készletből. A rendőrség megállapította, hogy a következő cégek károsodtak a tolvajbanda működése kapcsán:

Transsylvania (volt Szász Ödön cég) 4518 lej, Erika cipőüzlet egy pár krokodilbőr cipő 1300 lej, Hoffmann cipőüzlet három pár cipő 1300 lej, Heller és Molnár nyolc méter ruhaanyag 1800 lej, Rubín Jenő cég 2900 lej, Gottlieb József 3500 lej, Cuck Ferdinand 400, Zauderer Salamon 1500, Gromen és Herbert 3000 lej, Biró Andor 800 lej.

A lopott holmik nagyrészét a banda tagjai az ószeren értékesítették, de a kár egyrésze megtérül. A tolvajokat holnap átkísérik az ügyészségre.

Bukarestben

GRAND

HOTEL

Calea Victoriei No. 11.

A legmodernebb, a legközpontibb fekvésű, a legolcsóbb szálloda. — Szobaárak: 130 lejtől kezdve.

CORSO MOZGO

Premier!
Szenvedély
Főszerepben:
LUPE VALEZ
a legszebb spanyol filmstar

Országos Zsidó Párt Clujmegyei tagozat
Cluj, Piata Unirii

Felhívás!

Tekintettel arra, hogy a választói listából kimaradtak fellebbezésének letárgyalására a culji városi járásbírósgár gyalást tűzött ki. Felkérjük az alábbiak, hogy f. hó 14-én délelőtt (a nevük mellett jelzett órában) a városi járásbírósgár 19. sz. szobájában jelenjenek meg, magukkal hozván: az állampolgársági és születési valamint egy erkölcsi és a személyazonossági igazolványt. Ezen okmányokkal jelentkezzenek az ott tartozó és a Zsidó Párt által delegált ügyvéd úrnál, aki mindennemű felvilágosítással díjtalanul rendelkezésükre áll.

Délelőtt fél 10 rakor: Genuth Benjamin 1905. Str. I. C. Bratiannu 27. Stein Emanuel 1905. Piata Unirii 19. Schwartzmann Emanuel 1905. Str. Livezii 30. Kalmár Vilmos 1905. Cal. Traian 19. Fenyő Fülöp Alexandru 1905. Pata Unirii 19. Erdélyi Iosif 1905. Cal. Reg. Ferdinand 5. Klein Miklós 1909. Str. P. Maior 10. Jakab Alexandru 1909. Str. Iuliu Maniu 39.

Délelőtt 10 órakor: Iosif Neumann 1908. Cal. Traian 39. Neumann Rezső 1908. Piata Unirii 19. Grünfeld H. Iosif 1908. Cal. Dorobantilor 3. Pál Rezső 1908. Str. Fericei 39. Feuerstein Iosif 1908. Str. Saguna 24. Nevai Acatin 1908. Str. Vlahuta 3. Simon Gheorghe 1908. Str. Memorandului 10. Grünfeld Árpád 1909. Cal. Traian 32. Neumann Károly 1905. Str. Filipescu 10. Sejavitz Aladár 1905. Str. Gen. Drăgălina 12.

Délelőtt fél 11: Frieder Arthur 1905. Str. Iasilor 16. Rónai Ladislau 1905. Cal. Reg. Ferdinand 101. Feuerstein Tiberiu 1905. Str. Cotiță 5. Grün Lázár 1905. Str. Miron Costin 39. Rosenberg Armin 1905. Str. Pata 27. Elek Imre 1909. Str. V. Stroescu 14. Roth Jakab 1909. Str. Depozitului 9. Lázár Andor 1909. Piata Unirii 12. Salamon Simon 1909. Str. Livezii 39. Göneci Gavril 1909. Str. Bertheloth 7.

D. e. 11-kor: Zádor Rudolf 1909. C. R. Ferdinand 31. Rothbarth László 1909. Cal. Regele Ferdinand 32. Kalmár Vasile 1909. Str. Iuliu Maniu 39. Nussbaum Imre 1909. Str. Baba Novae. Grünblatt Herman 1909. Cal. Traian 34. Simon Tibor 1909. Str. Dubăililor 11. Weisz Adolf 1905. Piata Mihai Viteazul 15. Gombos Zoltán 1905. Str. Chintoului 30. Dávid Andor 1905. Str. Pata 30. Sámson Aladár 1905. Str. V. Stroescu 10.

Délelőtt fél 12 órakor: Katz Francisc 1905. Str. Mărăsesti 52. Iosepovits Zoltán 1905. Piata Abatorului 8. Rosenfeld Moritz 1905. Str. Londrei 15. Jakab Nicolae 1905. Str. Minerva 11. Dávid Noe 1905. Str. Pata 52. Selinger Zoltán 1905. Cal. Motilor 212. Hecht Arthur 1910. Str. Muncitorilor 62. Blau Zoltán 1906. Str. Baba Novae 5. Geich Iosif 1906. Str. Chinezi 6. Klein Aladár 1907. Str. Muncitorilor 21.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, február 14.

Bukarest, 19.40: Grammfón. 20: Szimfonikus hangv. 21.45: Hírek.
Budapest, 9.45: Hírek. 9.45: Apponyi Albert gróf temetési gyászünnepének köv. 12: Időjárás, majd házikvartett. — 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Felőlvásás. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. — 5: Hangv. 6: Előadás az újságkiadásról. — 6.25: Az Operaház előadásának ismertetése. 6.30: Wagner: Lohengrin című operája, közben időjelzés, majd cigányzene.

Bécs, 19.50: Operettszerzők.
Berlin, 19.40: Wagner operatőredék.
Frankfurt, 19.30: Hangv.
Lipce, 22.05: Filharmónikus hangv.
Stuttgart, 19.30: Dalok.
Varsó, 23: Táncczene.
Milánó, 20.30: Operett.
Róma, 20.15: Grammfón. 20.45: Operett.
Prága, 19: Operaközv.
Pozsony, 18.05: Gordonkaverseny.
Osló, 20: Javai dalok.

Szerda, február 15.

Bukarest, 19.40: Grammfón. 20: Hegedűhangv. 20.20: Enekhangv. 21.20: Gordonkaszóló. 21.45: Hírek.
Budapest, 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 1905 Hangv. 1: Pontos időjelzés, időjárás hírek. 3.30: Diákfóóra. 4: Előadás Görgeyről. 4.45: Pontos időjelzés, idő-

Torokgyulladás? csakis

Panflavin

pasztillát

Járás. 5: Schubert hangv. 7.45: Zenekari hangv. 21.45: Pontos időjelzés, időjárás, majd grammfónhangv.
Bécs, 20.25: Schubert hangv.
Berlin, 20.30: Mozart D-dur hegedűverseny.

Langenbrg. 21: A méhek tánca hangv. Stuttgart, 21.50: Uj grammfónlemezek. Varsó, 21.50: Enekhangv.
Milánó, 19.30: Kávészó zene.
Prága, 20: Filharmónikus hangv.
Osló, 20: Wagner-est.

Lemondott Bukarest főpolgármestere és helyettes főpolgármestere

Dem. Dobrescu panaszkodik, hogy a kormány nem támogatja ciccge munkásságában

Bucuresti-Bukarest, február 13. (Az Uj Kelet tud.) Dem. I. Dobrescu, Bukarest főpolgármestere, tegnap délután benyújtotta lemondását. Ezt megelőzően lemondott tisztségéről Niculescu helyettes főpolgármester is. Mindketten a nemzeti parasztpárt markáns tagjai. Dem. Dobrescunól még ellenfelei is kénytelenek voltak megállapítani, hogy a legjobb főpolgármestere volt Bukarestnek a háború óta s hogy senki annyit nem tett az ország fővárosának rendbehozatala és nyugati színvonalra való emelése érdekében, mint ő.

Dobrescu lemondása éppen ezért nagy feltűnést keltett politikai körökben. Egyes verziók szerint a lemondás azért következett be, mert a Ioanitescu-frakció és a Madgearu-frakció állandó veszekedései következtében hol egyik, hol másik csoport hívei szabotálták

munkájában. Más verziók szerint Dobrescunak nagy tervei voltak Bukarest rendbehozatalát illetően, de a belügyminisztérium nem támogatta kellőképpen és a legfelsőbb revíziós bizottság is több határozatot megsemmisítette.

A pénzügyminisztérium az elmúlt évben adós maradt a községi hozzájárulásokkal és emiatt a költségvetés nagy deficittel zárult. Dem. Dobrescu erre memorandumot terjesztett az uralkodó és a kormány elé, amelyben többek között a négy városkerület megszüntetését, új jövedelmi források teremtését és szabadkezet kért a városi gazdálkodásban. Miután kérései nem nyertek gyors megoldást, Dem. Dobrescu benyújtotta lemondását. Tegnap délután fél 6-kor Vaida miniszterelnök audiencián fogadta a népszerű főpolgármestert és kérte, vonja vissza lemondását.

Két középiskolát és több elemi zártak be az influenza-járvány miatt Kolozsváron

Ma döntöttek a többi iskolák doigában

Cluj-Kolozsvár, február 13. (Az Uj Kelet tud.) A Kolozsváron egyre erősebben dúló influenzajárvány az elmúlt hét végén a különböző iskolákban veszedelmes méreteket öltött ugyanannyira, hogy a városi főorvosi hivatal több iskola bezárását rendelte el. Azok az iskolák, amelyekben a diákságnak jelentékeny százaléka nem jár az előadásokra az influenzajárvány miatt, a következők: az egyetemi Pedagógiai Szeminárium, a Principesa Ileana leány-

gimnázium, a református és zsidó elemi iskolák és két óvoda. Ezekben az iskolákban dr. Vlad városi főorvos egy hétre függesztette fel a tanításokat.

Hétfőn a városi orvosi hivatal megbízottai végigjárták az iskolákat és ősz szeirták a hiányzó diákok névsorát. Va löszíniinek látszik, hogy e hét folyamán a többi iskolákat is bezárják egy hétre. Ebben a kérdésben kedden délben dönt a városi orvosi hivatal.

Pászkasütőde a moszkvai zsidó temetőben

Moszkva, február 13. Albert Fuchs, a moszkvai zsidó hitközség évesen keresztül volt elnöke (ma, miután hitközség nincs csupán a templom és a temető ügyeinek intézése tartozik hatáskörébe) nyilatkozatot adott a Zsidó Távirati Iroda tudósítójának, amelyben megcáfolta

azokat a külföldön elterjedt híreket, mintha a kormány betiltotta volna ebben az évben a pesachi pászka sütését. Privát sütdők természetesen nem fognak pászkát sütni, miután senki sem akar olyasmivel foglalkozni, amelyek valamilyen kapcsolata is van a vallás-

Ganz Ábrahámné

Kóser szakácskönyve

ismét kapható az UJ KELET könyvosztályánál

Ara 180 lei

sal A szövetkezetek s az állami sütdők szintén nem fognak pászkát sütni. A vallásos zsidó lakosság pászkaállítására egyedül és kizárólag a zsidó imaházak vezetőségének a feladata. A moszkvai templomvezetés az új zsidó temetőben amely 15 kilométernyi távolságban van Moszkvától, állított fel egy modern gépekkel felszerelt sütdőt, amelynek módjában lesz mindazon zsidó családokat pászkával ellátni, akik meg akarják ünnepegni a peszachot. Lisztet a piacokon is be lehet szerezni, sajnos azonban a moszkvai zsidóság nagy részének nem áll módjában a liszt árát megfizetni. A Torgsin (állami raktár) csak külföldi valuta ellenében ad lisztet, amit viszont a belföldi zsidók nem tudnak beszerezni. A külföldön élő zsidóknak, akiknek rokonai Oroszországban laknak, kell segítséget nyújtaniok hozzátartozóiknak.

EGYESÜLETI ÉLET

A Désen Fesztinger Náthánné elnöklete alatt működő Nőegylet folyó hó 10-én nagyszerű teaestélyt rendezett a kórház javára, melynek nagy anyagi és erkölcsi sikere volt. A teát adták: Náthán Hermanné, Fülöp Józsefné és Fülöp Ábrahámné.

Nagy purimestély március 11-én. Mint már írtuk, a Wizo, Aviva-Barisszia és az összes szervezetek március 11-én nagyszabású purimestélyt rendeznek. Az esztelen kimagasló eseménye lesz az idei szövő rendezvényeinek és közelebbi ismertetésére még visszatérünk.

Cionista dienszt, Szerdán este 9 órakor a helyicsopord diensztet rendez, melyen Fischer Ernő tart előadást. Vendégek szívesen látva.

Az Erdélyi Zsidó Arvagonozó kolozsvári csoportja f. hó 19-én d. u. 3 órai kezdettel tartja meg 4-ik gyermekdelutánját a katolikus gimnázium dísztermében (Farkas u.). Hiszük, hogy a sikeres és mindenki által szeretett hangulatos delutánokat nem kell már bemutatnunk a közönségnek. Annyit azonban még megjegyezni kívánunk, hogy ha lehetséges, még szebb és nívósabb lesz, mint a többi. Prolog Bergner Évi. Konferál Salamon Elly. Szaval Weisz Évi. Táncol Gombos Edith. Televíziós rádió. Bergner Évi. Dunca Tuca, Hargitay Öcsi, Steiner Judith és Pál, Grünwald Ágota és Gábor, Léb Juci és Baba, Batha Mária, Tatár Lenci, Neumann Tibi és Judith, Grün Anci, Friedmann Akos, Balázs Márta, Juci a bohóc Csató Juci, Szaval Albert Ervin. Zongorázik Salamon Elly. Akrobatikus duó Izsák Évi, Herskovits Lili. Monológ Lax Tibi. Tornaszám Hirsch Melitta, Sole Miri, Hermann Évi, Moskovits Juci, Weisz Éva és Kató. Hegedű Grün Ernő. Magyar rapszódia (tánc) Wolff Olivia. Táncol Grün Lea. Sicc urfi karikatúrák Weinberger Józsi. Balett Singer Teri. Walzer Izsák Évi, Herskovits Lili, Fischbein Judith, Meister Sári, Weisz Juci. Ha gyermekének örömet akar szerezni, feltétlen jöjjön el erre a hangulatos, kedves delutánra, ahol mindenki jól érzi magát és ahol kedves körben szórakoztatni fogjuk kicsiny hallgatóinkat. Szeretettel várjuk tehát gyermekével együtt.

A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület f. hó 16-án, csütörtökön este pontosan fél 9 órai kezdettel a Str. Iuliu Maniu (v. Szentgyház uca) 4. szám alatt tartja XLI. rendes szakülését a következő tárgysorozattal: Demonstráció: Dr. Herskovits Izidor: 1. Röntgen-Relief képek. 2. Epékéves cholecystogramok. Előadás: Dr. Leitner Fülöp: A scarlatina modern gyógyszerkezeléséről és a védőoltások értékéről.

Ujdonság! Ujdonság!

JOSEPH ROTH

HIOB

c. regénye.

Ara 84 lej

Heine óta még egyetlen író sem dolgozott fel zsidó tárgyat olyan ragyogó és emelkedett nyelven, olyan feledhetlenül megkapó szép képekben, az élmény akkora tűzével és mélységével, mint Joseph Roth „HioB” c. regényében. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett bélyegben is) vagy utánvéttel!

Lepe

Az össz

Cluj-Koloz let tud.) Meg Uj Kelet, ho rancsnokságo törvényre va az összes kor latását. A re amelyek köz évekkel ezelt párti kormány vezet már a a kommunis re a szervez nem vonatko néhány szery ban nem is sárolvasó kö tuk, hogy a toknak szery nélküliek ko rültek volna

A rendel alakulatok k kásmozgalon szervezett m független sz ezelt, a sz vasuti munk ron a törve jogi személy Munkácsy u vasuti munk ban már a lott Derma hangzottak e tetni engedn nem nézik j szakszerveze

A Bukar rendelet ért napra virra bizottság sz ueca 24 szá tagjai Colfe Jenő kvesz sziguranca

A bizott szakszerv talált d Végüla bizo szervezeti h elé fegyvere örség.

A CFR kizsállás és keltett felti lozsváron n resti rendel sokra vonat ról szóló tő Hatieganu laltságára nem nyilat a keddi na kívánja a s natosított i

A kolozs tént esemé megyei eser ban tartott eredményei

Bucurest Kelet tud.) kommunis kapcsolatos tatásra vez és katonai órával a re lott az öss ismert szer szes iratok lepecsételté

A katon tesültek, h

egy Salem Ale Minden eg 150-200 le náások jó bető az Cluj

Lepecsételték a kolozsvári vasuti munkások szakszervezetének helyiségeit

Az összes kommunista-gyanus munkás-szervezeteket bezárták. Negyven letartóztatás történt Bukarestben

Cluj-Kolozsvár, február 13. (Az Uj Kelet tud.) Megírta legutóbbi számában az Uj Kelet, hogy a bukaresti katonai parancsnokságok az ostromállapotról szóló törvényre való hivatkozással elrendelték az összes kommunista szervezetek feloszlását. A rendelet 12 szervezetet említ, amelyek közül azonban számosat már évekként elzárta, az első nemzeti parasztpárti kormány feloszlott. Sőt több szervezet már akkor vált illegálissá, amikor a kommunista pártot betiltották. Így ezekre a szervezetekre a feloszlási rendelet nem vonatkozik. Felsorol a rendelet még néhány szervezetet, amelyeket egyáltalában nem is ismert eddig a romániai újságírók közönség. Így például nem tudtuk, hogy a kommunista egyetem hallgatóinak szervezetük van, hogy a munkanélküliek kommunista szervezetbe tömörültek volna, stb. stb.

A CFR munkások szakszervezete

A rendeletben felsorolt kommunista alakulatok közül mint ismert és a munkásmozgásban jelentős szerepet játszó szervezet működik a CFR munkásainak független szakszervezete, mely két évvel ezelőtt, a szociáldemokrata pártból kivált vasuti munkásokat egyesítette. Kolozsváron a törvényszék megadta az alakulat jogi személyiségét és a szervezet azóta a Munkácsy uca 24 szám alatt működik. A vasuti munkások szervezetével kapcsolatban már a nemrégben Kolozsváron lezajlott Derrata börtvényi sztrájk idején hangzottak el olyan hangok, amelyek sejtetni engedték, hogy hatóságok körében nem nézik jó szemmel a vasuti munkások szakszervezetének működését.

Feloszlatták a kolozsvári szakszervezetet

A Bukarestben szombaton megjelent rendelet értelmében a szombatról vasárnapra virradó éjjel rendőri segédlettel bizottság szállt ki a szervezet Munkácsy uca 24 számú helyiségébe. A bizottság tagjai Colfescu Ionel ügyész, dr. Clonta Jenő kvesturati titkár és Pop Leontin szigorura főnök voltak.

A bizottság házkutatást tartott a szakszervezeti helyiségben és az ott talált összes iratokat elkobozta.

Végül a bizottság lepecsételtette a szakszervezeti helyiség bejáratát. A helyiség elé fegyveres őrséget helyezett el a rendőrség.

A CFR munkásai körében a hatósági kiszállítás és a helyiség lepecsételése azért keltett feltűnést, mert tudvalevőleg Kolozsváron nincsen ostromállapot, a bukaresti rendelet pedig csak azokra a városokra vonatkozik, ahol az ostromállapotról szóló törvény már életbe is lépett. Hatieganu Simion rendőrkvesztör elfoglaltságára való hivatkozással bővebben nem nyilatkozhatott az újságíróknak, de a keddi napon részletesen tájékoztatni kívánja a sajtót a szombaton éjjel foganatosított intézkedésekről.

A kolozsvári CFR szakszervezetnél történt eseményekkel egyidőben a kolozsmegyei esendőrség több környékbeli faluban tartott házkutatásokat, amelyeknek eredményei szintén nem ismeretesek.

Bukarestben 40 letartóztatás

Bucuresti-Bukarest, február 13. (Az Uj Kelet tud.) Bukarestben, a különböző kommunista szervezetek feloszlásával kapcsolatban intézkedések több letartóztatásra vezettek. Érdekes, hogy a rendőri és katonai hatóságok már negyvennyolc órával a rendelet életbelépése előtt kiszállított az összes kommunista árnyalatúnak ismert szervezetek székhelyein és az összes iratokat elkobozták, a helyiségeket lepecsételték.

A katonai hatóságok azonban úgy értesültek, hogy a kommunista szervezetek

Purimi

egyfelvonásosok

Solem Alejchem, Szabó Imre, L. Kobrin Minden egyfelvonásos jogdíjjal együtt 150-200 lej. Jiddisből fordított 3 felvonásosok jogdíjjal 300 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvszertáránál Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

vezetői a helyiségek lezárása után más helyen gyűlnek össze tanácskozással. A szombaton és vasárnapon át tartó nyomozás eredményeként sikerült ezeket a találkahelyeket is felfedezni. A rendőrség, a katonai ügyészség egy delegátusával végigjárta a titkos helyeket és mindenütt

több letartóztatást foganatosított.

Eddig összesen negyven ember került így őrizetbe,

akiket a hadbíróóság börtönében helyeztek el.

Hasonló intézkedések történtek az or-

Hitler a zsidó kapitalisták segítségével került uralomra — írja Jorga

Jorga szerint Hitler nem fogja bántani a németországi zsidókat és saját eszméi ellen fog kormányozni

Bucuresti-Bukarest, február 13. (Az Uj Kelet tud.) Jorgáról, mint politikusról és államférfiuról lesújtó véleményt alkotott magának a romániai közvélemény. Már-már történetirői munkásságát is kikezdték a kritikusok. Annál megkapóbban és meggyerőbben nyilatkozik meg néha a sokoldalú Jorga újságírói talentuma. Nap-nap után írja lapjában a rövid vezércikkeket, amelyeknek utólréhatetlen tömörsége és fordulatosága kiténő újságírói talentumáról tesznek tanúságot.

A Neamul Románcsc legutóbbi számában „Csapdában a hitlerizmus” címmel a következő igen érdekes cikket írta Jorga.

„Hitler agresszív naivitását kelepcebe

csalta néhány ember, akik sokkal ügyesebbek, mint a német nép összes elégedetlenségének vezére és összes reménysegeinek exponense.

Hosszu, gondosan eltitkolt tárgyalások után kancellár lett Hitler, háta mögött von Papan alkancellárral. Hivatása az, hogy lecsitítsa azokat a hullámokat, amelyeket népszónoki szenvedélye korbácsol fel.

Hogy lecsillapítsa. Mert arról hogy hajózzék felettünk — most, hogy ebből a viharfelkavaróból tutajos lett — szó sem lehet.

Egészen ártatlan illúzió volna azt hinni, hogy Hitler, miután a nehézipar és a zsidó kapitalisták segítségével jutott hatalomra, képes lesz „halálba küldeni a

Magyar Színház
Csütörtök este 9-kor:
Jó hazból való urilány
Vaszary János vígjátéka
Péntek este 9-kor:
Irja hadnagy
Hetedszer!

szág összes centrumaiban is. Csernovicban, Temesváron, a Prahova völgyén is az összes munkásszervezeteket, amelyek nem tartoznak a szociáldemokrata párt-hoz, feloszlattak. Ezek az intézkedések különösen a vasuti munkások körében keltettek kinos feltűnést.

zsidókat” s hogy képes lesz visszaszerezni a lengyel korridort és a rajnaparti országrészeket.

Hát akkor?

Akkor Hitler saját eszméivel ellentétes politikát fog folytatni.

És senkisémet volt mindegyre képes, csak ő maga.

Okos emberek voltak azok, akik oly magasra emelték, hogy még jobban lássék, mennyit ér csakugyan Adolf Hitler.

Az Adeverul Jorga professzor cikkével kapcsolatosan felteszi az ártatlan kérdést: „ha Hitler csakugyan a zsidó kapitalisták segítségével került hatalomra és nem fogja bántani a zsidókat, miért örülnek a romániai cuzisták olyan nagyon a nácivezér uralomra jövetelének...?”

Öngyilkos lett a lázadó holland hadihajó parancsnoka

A hír még nem erősítették meg. Singkell hollandindiai kikötőben is lázadónak a matrózok

Hága, február 13. Bataviai még meg nem erősített jelentések szerint a Hét-tartomány cirkáló parancsnoka a felelősségre vonás elől a halálba menekült. A hadihajót, mint ismeretes, lázadó legénysége napokon át birtokában tartotta csak többnapos üldözés és a hajó bombázása után sikerült a zendőloket leszerelni. A parancsnok felelős a lázadásért, mert előre figyelmeztették, de lebecsül-

te az előkészületek jelentőségét. Singkell hollandindiai kikötőben is lázonganak a bennszülött matrózok a zsoldszállítást miatt. Incidensekre eddig nem került sor. A tengerészeti repülőtereket éjjelenként is megvilágítva tartják s a hadi-hidroplánok hangárjai erős őrizet alatt vannak, nehogy a zendülők megkaparintsák a gépeket.

Hatvanezer kiránduló érkezett Neunkirchenbe a katasztrófa pusztításainak megismerésére

Hatvannyolcra emelkedett a kiásott holttestek száma

Párizs, február 13. Svájból, Hollandiából, Luxemburgból, Német- és Franciaországból több mint hatvanezer kiránduló érkezett Neunkirchenbe, hogy megnézzék a katasztrófa pusztításait. A kíváncsiak tömege a romok eltakarítását is nagyban akadályozta, úgy, hogy a karhatalomnak több ízben is közbe kellett lépnie, hogy az embereket visszazsorzítsa.

A katasztrófa halálos áldozatait a saar-vidéki kormányzótanács döntéséhez képest államköltségen temetik el.

Egyébként Neunkirchenben a kiásott holttestek száma 68-ra emelkedett. Még

körülbelül husz halálos áldozat lehet az omladék alatt. A kórházban 120 súlyos sebesültet ápolnak. Közülük 25 élet-halál között lebeg.

Trier püspöke a Szentatyától nagyobb összeget kapott a neunkirchenei áldozatok hátramaradottjai között történő szétosztás céljából.

A felesége tartja el, Bródy Lilinek, a diadalmas sikerű Mancó szerzőjének elragadó új regénye megjelent az Athenaeum 68 lejes vászonkötésű sorozatában, 308 oldal. Kapható mindenütt és Lepagenál Kvár.

Vegyszertári és gyógyszer-árugyár keres

CLUJ és környéke részére csekély tökével, elsőrangú referenciákkal, gyógyszerészeknél és droguistáknál jól bevezetett

képviselőt

Ajánlatok „Santé” Bukarest, Mircea Voda 45. címre küldendők.

Nahum Szokolov Fuad, Egyiptom királyának vendége

Jeruzsálem, február 13. Megírta az Uj Kelet, hogy Nahum Szokolov, a Jewish Agency és a Cionista Világszervezet elnöke február 7-én elutazott Palesztinából. Szokolov Egyiptomra és Olaszországra keresztül utazott vissza Londonba. Ludvig Ussischkin és Hantke a Nemzeti Alapok elnöke kísérték el, majd Kairóban kiszállott és kihallgatáson jelent meg Fuad egyiptomi királynak.

Néhány héttel ezelőtt megírta az Uj Kelet, hogy Fuad király Tel-Avivba küldte egyik követét, aki közölte Szokolovval, hogy Egyiptom királya örömmel, venné, ha a Cionista Világszervezet elnöke visszautazása során kiszállna Kairóban. Szokolov eleget is tett a meghívásnak és a cionista vezért kitüntető melegséggel fogadták a kairói adozsban. Fuad király hosszabb kihallgatáson fogadta Szokolovot és udvari ebédet adott tiszteletére. Kairóból Olaszországba utazott Szokolov, ahol résztvesz az olaszországi cionista föderáció konferenciáján.

A kisanant állandó tanácsa ma összeül Genfben

Genf, február 13. A kisanant állandó tanácsa kedden összeül Genfben. Ezt a szervezet a legutóbbi belgrádi kisanant konferencián létesítették. Az első ízben tartandó tanácsulésen politikai és gazdasági kérdések lesznek napirenden.

Biztosra veszik a francia kormány szanalási javaslatainak megszavazását

Párizs, február 13. Biztosítottak látszik az állampénzügyek szanalási javaslatainak törvényhozási megszavaztatása. A kamarai elfogadás után a javaslatok valószínűleg szerdán kerülnek a szenátus elé.

— Az Olaszországba importált tojásokat lemoshatatlan származási bélyegzővel kell ellátni. Rómából jelentik: Az olaszországi tojásforgalom szabályozásáról szóló most kiadott rendelet szerint az Olaszország területére importált tojásokat a behozatal előtt lemoshatatlan származási bélyegzővel kell ellátni. Csak a tranzitú áru maradhat továbbra is bélyegzetlen.

Palesztina nagy fejlődése 1932-ben

Emanuel Neumann nyilatkozata az ország gazdasági fejlődéséről és a jövő kilátásairól. Havonta 1000 zsidó vándorol be az országba. 21 új gyár alakult az elmúlt évben. 100.000 dunamra növekedett a citrus-fákkal beültetett terület

Jeruzsálem, február 13. Emanuel Neumann, a cionista exekutívó tagja és az Agency gazdasági osztályának vezetője nyilatkozatot adott a Zsidó Távirati Iroda munkatársának Palesztina 1932. évi fejlődéséről és az utóbbi évek országépítő munkájának mérlegéről.

A bevándorlás
— 1932 — mondotta Neumann — a lépésről lépésre előrehaladó fejlődés korszaka volt Palesztinában. Azon aggodalmak, amelyek egy új, súlyos válság sötét képét festették Palesztina falára, általában bizonyultak. 1931 közepé táján már igen kedvező hangulat uralkodott az országban, míg 1932-ben a gazdasági javulás és fellendülés jeleit állapíthatjuk meg. A bevándorlás növekedett, a kormány 480-ról (1931) 5800-ra emelte 1932-ben a bevándorlási munkacertifikátokat. Míg 1931-ben 3136 turista kapott utólagos engedélyt az állandó tartózkodásra, addig 1932-ben 5500 zsidó turistának legalizálták utólagosan az országban való letelepedését. Míg 1932 első hónapjaiban 150—300 zsidó vándorolt be havonta az országba, addig az év második felében átlag 1000 zsidó bevándorló érkezett Palesztinába. A bevándorlás növekedésével haladt a külföldi tőke egyre fokozottabb beözönlése, valamint a vásárlóerőnek a helyi piacokon való növekedése.

A zsidó nők és Palesztina
— A bevándorlás emelkedéséhez egyrészt a kormány jóindulatú magatartása a zsidó országépítés iránt, másrészt a világ országaihoz élő zsidó tömegek gazdasági nyomora járult hozzá. A többi országokban való tőkebefektetés korlátozott lehetőségeivel és az antiszemitizmus egyre fenyegetőbb növekedésével szemben, Palesztina a maga viszonylagos gazdasági stabilitásával egy fénypont volt, amely magához vonzotta a diaszpóra zsidóit. Lengyelországból, Németországból, az Egyesült Államokból és a többi országokból jöttek a zsidók, mint egy kedvező alkalmat megragadván, amely egy épülő országban adódik. Előmozdította ezt az 1932. évi mintavásár és a Makka-ba is, amelyekre a zsidók ezrei jöttek a diaszpóra országaihoz. A látogatókra nagy hatást gyakoroltak Palesztina gazdasági lehetőségei és 1932-ben több mint 700 zsidó család vándorolt ki tőkéjével (1000 fonttól felfelé) Palesztinába, míg 1931-ben az ilyen kapitalista családok bevándorlási száma mindössze 235 volt. A bevándorlók eme kategóriájának túlnyomó része Amerikából származik.

Az export
— Az 1932. évi zsidó tőkebefektetéseket Palesztinában 3.500.000 fontra becslik. A bankbetétek összege mintegy 5.000.000 fontra rug, ebből 3.500.000 font zsidó bankokban, a többi angol és arab pénzintézetekben van. A betétek kamatát már csökkentették és most a bankkölcsönök kamatait akarják csökkenteni a bankok.
— A gazdasági fellendülés részben annak is köszönhető, hogy ebben az évben hajtottak először a citrusz-ligetek, az 1923—25. évi hausse-korszakban eszközölt tőkebefektetések eredményeként. 1932-ben az export elérte az import felét, míg az előző években csak a behozatal egyharmadát és 1931-ben 40 százalékát tette ki az áru kivitel. A passzív kereskedelmi mérleg, amely éveken keresztül 75 százalékot csökkent és ha az utóbbi években beültetett citrusz-ligetek gyümölcsözni fognak, még lejjebb fog esni.

Tocereth Haarec
— Az iparban is a lehető legjobb viszonyok uralkodnak. A zsidó lakosság növekedése egyrészt, az egyesek életstandardjának az általános gazdasági javulással együttjáró emelkedése, másrészt a helyi piacok forgalmának fokozását hozták magukkal. A külföldi fogyasztók mind inkább többre becsülik a palesztinai termékek értékét, a Tocereh Haarec-mozgalmat egyre erősebb visszhangra talál a diaszpóra országaihoz. Európa, Amerika és Dél-Afrika zsidó tömegeiben. Jelentős tényező az ország gazdasági fellendülésében a font sterling értékesítése. Azokban az országokban, ahol még fenntartják az aranystandardot, mint például Amerika, Németország, Lengyelország, Franciaország, stb. arra törekednek a zsidók, hogy Palesztinába investálják tőkéjüket, ahol mintegy 50 százalékos profit kínálkozik. Hozzájárul ehhez az is, hogy a font sterling kurzusa lényegesen fo-

kozta a palesztinai termékek konkurrenciára a külföldi piacokon.

A citrusz-ültvények 1932-ben új rekordot értek el: a zsidó kolóniákon ebben az esztendőben 30.000 dunam földet ültettek és így a citrusz-fákkal beültetett zsidó terület mintegy 100.000 dunamot tesz ma ki. Az araboknál már sokkal lassabb a citrusz-ültvények tempója, de náluk is egyre fokozottabb tevékenység látható ezen a téren. A citrusz-export az utolsó szezonban 3.630.000 lódat tett ki. A mostani azonban 4.000.000 lódatra fog emelkedni az export mennyisége, amelynek fele zsidó ligetektől kerül ki.

A fejlődő ipar
— 1932-ben 21 új gyárat alapítottak Palesztinában. Sok gyárüzem, amely az utóbbi években szünetelt, most újra megindult. Sok gyár most van épülőben. A meglévő iparok kiépítik és kiszélesítik üzemüket és újabb tőkeinvestálásokat nyújtanak alkalmat és lehetőséget. Ezenkívül most kezdik meg egy nagy cukorgyár építését is, továbbá egészen új iparágak létesülnek az ország különböző pontjain.

— Rapid fejlődésnek indult az ásványkiaknázása is. A Palestine Potash Company új üzemét állított fel bromidák előállítására és feldolgozására. A káliumkiaknázás lényegesen növekedett és az üzemekben dolgozó munkások száma 300-ról 400-ra emelkedett. 1932 elején befejezték a Jordán hydro-elektrikus állomását, amelynek üzembehelyezésével 40 százalékkal csökkentik egész Palesztinában a villanyáramdíjakat. Az elektromos-erő árának csökkentése érthetően újabb lendületet adott az ipari fejlődésnek.

— Nagy jelentőséggel bírnak az ország további fejlődésére a haifai kikötő épí-

tése és a mossuli petróleumtelepek körüli munkálatokat. Újabb investációs lehetőségeket nyújtanak: a tibériási melegforrások kiaknázására alakult társaság, a Kalia Company, amely a Holttenger környékét gyógy- és fürdőhellyé akarja kiépíteni és a többi ipari és pénzügyi vállalatok.

A mezőgazdaság helyzetét, kivéve az ültetvényes zónát, még mindig nem kielégítő, habár lényegesen javult az utóbbi időben. A gabonáruk és a liszt válságának felemelése a június—decemberi periódusra, amikor a helyi termékeket piacra szállítják, továbbá a behozatali korlátozások az árak emelkedéséhez vezettek. Ha az árak csökkennek, úgy egyszerű fejlődés várható. A kormány ebben az évben hathatós segítségben és támogatásban részesítette a mezőgazdaságot: adócsökkentéssel, hitellel és egyéb kedvezményekkel. Ugyanez a citrusz-ültvények fejlődése a többi mezőgazdaságok helyzetét is lényegesen feljavitotta, miután az ültetvények egyre több munkást foglalkoztattak. Számos faluban, ahol eddig csak expenzív gazdálkodást folytattak, most bevezették a belterjes gazdálkodást is.

— Gazdasági szakértőink egyöntetűen még fokozottabb fejlődést és prosperitást jósolnak — mondotta Neumann. — De Palesztina mai fejlődése, — amely havonta 1000, sőt ennél is több zsidó bevándorlást teszi lehetővé — sem fogja megoldani a galutbeli zsidók ezreinek problémáját, akik Erec Jiszraélben szeretnék újrapépíteni életüket. A fentvázolt fejlődés csupán egy szilárd építési alap létezését mutatja. Kiszélesítésének lehetősége azonban nagyrészt a zsidó nép kezében van.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Nyilatkozat

A kolozsvári Magyar Színház abból az alkalmából, hogy az 1930. évi őszén hirdett drámapályázat jelentését — végre két kolozsvári napilap hasábjain közzétette, arra szólít fel engem (és gróf Horváth Tholdy István urat), hogy a 30.000 lejt kivevő pályadíjat a dráma pályázat bírálóbizottságának előadójának haladéktalanul letétbe helyezzem.

A kolozsvári Magyar Színház felszólítása nemcsak azért lep meg, mert egész váratlanul csap be magánéletembe, hanem főleg azért, mert érthetetlenül indokolatlan előttem, hogy a kolozsvári Magyar Színház — még ha csak egy tisztviselője révén is —, de tőlem (és gróf Horváth Tholdy Istvántól) követelje a magyar nemzeti kisebbség előtt oly sok páthosszal vállalt s az erdélyi magyar színműirodalom fellendítésére oly kevésbé beváltott kötelezettségének a finanszírozását, amikor a szóbanforgó drámapályázatot 1930. őszén a kolozsvári Magyar Színház akkori vezetősége s nem az én és gróf Horváth Tholdy István ur magán személye hirdette, ahogy erről pl. a kolozsvári Ellenzék akkori számából bárki meggyőződhet, mint ahogy meggyőződhet arról is, hogy amikor én és gróf Horváth Tholdy István ur a kolozsvári Magyar Színház vezetőségéből kiváltam, a Kolozsvári Színpártoló Egyesület elnöke, gróf Bánffy Miklós ugyanezek az Ellenzékben közzétett nyilatkozatában a kolozsvári Magyar Színház minden, a mi veze tésünk alatti időből származó kötelezett ségének kiegyenlítését teljes egészében vállalta. Teljesen érthetetlennek tartom tehát a kolozsvári Magyar Színház velem szemben mégis egy, az 1930—31. színi évről vonatkozó anyagi követelés-sel áll elő. Mert ha pl. fennállna az a tény (minthogy nem áll fenn), hogy a szóbanforgó pályázat az én színműirodalmi magánpártolásom szüleménye, akkor kicsoda bábszínházi varázslatok révén bukkann váratlanul elő több mint két év után a drámapályázat bírálóbizottságának előadójának követelésével s ho-

gyan lehetséges, hogy egy olyan ügylet végző kibonyolításánál a tengelyébe kerüljek (gr. Horváth Tholdy Istvánnal együtt), amely ügylethez, jöllehet a kolozsvári Magyar Színházat személynemhez kötöttnek állítja be, évek óta még annyi közöm sincs, hogy az ügylet funkcionáriusai (elnök, bírálók, stb) felől tájékozódva legyek. Avagy a jelentést fogalmazó helyen úgy vélik, hogy én és gr. Horváth Tholdy István csak fizetni tartozunk.

Kolozsvár, 1933. február 14.

László Akos.

Férjek, ne csaljatok! A Nem kértem, ki vagy, a példátlan sikerű Bolváry—Stolz film már csak kedden és szerdán megy a Szinkör mozgóban. Csütörtöktől kezdve 3, 5 és 7-kor számunkra különösen érdekességű film kezd futni a Szinkör mozgóban: Férjek, ne csaljatok! a film címe. Írták Bíró Lajos és Nóti Károly, Bíró Lajosnak a Házaság iskolája című darabjából, amelynek első premierje annak idején és egyuttal óriási sikere is Kolozsvárt volt. A filmet nemcsak magyar rok írták, rendezője is magyar: Székely István. Főszereplői pedig: Gerda Maurus, Oscar Sima, Mindszenty Tibor és Adele Sandrock.

A Magyar Színház heti műsora

Csütörtökön este 9 órakor: Jó házból való urilány. (Vaszary János nagysikerű vigjáték-ujdonsága negyedszer. Sorozatszám: 48.)
Pénteken este 9 órakor: Irja hadnagy. (A szezon legnagyobb prózai sikere hetedszer. Sorozatszám: 49.)
Szombaton este 9 órakor: Weekend. (Operett-ujdonság először. Sorozatszám: 50.)
Vasárnap d. u. 3-kor: Ezerjó. (Operett-ujdonság. Rendkívül olcsó helyárakkal. Sorozatszám: 51.)
Vasárnap d. u. 6-kor: Irja hadnagy. (Nyolcadszor. Sorozatszám: 52.)
Vasárnap este 9 órakor: Weekend. (Operett-ujdonság 2-odszor. Sorsz. 53.)

Az Opera műsora

Szerda, február 15.: Lammermoor-i Lucia.
Péntek, február 17.: Szünet.
Vasárnap, február 19. (délután): A madarász.

Szinkör-Mozgó műsora

Kedden 3, 5, 7 és 9 órakor: Nem kértem, ki vagy? Operettvilágláger.

Nyomda-anyagot

durschus, quadrát cimrást is a gy menngisteben keresünk megvétele

Cim a kiadóban

Rendező: Bolváry Géza. Zenéjét szerezte: Robert Stolz. A főszerepeket játszó: Liane Haid, Gustav Fröhlich, Szőke Szakáll, Lotte Loring, Betty Bird, Max Gültstroff, Adele Sandrock.
Csütörtöktől 3, 5, 7-kor: Férjek, ne csaljatok! Bíró Lajos és Nóti Károly filmje. A főszerepekben: Oscar Sima, Gerda Maurus, Mindszenty Tibor, Adele Sandrock. Rendezte: Székely István.

CORSO-MOZGO műsora

Szenvedély. Főszerepben Lupe Velez, a legszebb sztár.

ROYAL-MOZGO műsora

(Iparkamara új palotájában)
Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9-kor.
Ma, kedden nagy premier: Maricza grófnő. Kálmán Imre világhírű operettje. Fősz.: Dorothea Wieck, Hubert Marischka, Szőke Szakáll, Verebes Ernő, Horváth N. és cigányzenekara.

URANIA-MOZGO műsora

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:
„Malec” Buster Kaeton A szenvedélyes szerelő szerelmei. Szenzációs vigjáték. 2 órai kacagás. Műsoron kívül hangos heti híradó.

SELECT-MOZGO műsora

Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:
Rendkívül pikáns vigjáték. Ő... vagy senki. Főszerepekben: Hermann Thimig, Lisolette Schaak, Jakob Tiedtke. Műsoron kívül hangos heti híradó.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vas-tagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apró hirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelítség levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

טים קמח ומצות שמורים תחת השמחה וההנהגה של משה יוסף להשיג אצלנו בירושלם
Bernáth Izrael Margitta
Jud. Bihar

Épületfakereskedő (vagy fűrésztisztítási-telep), intelligens fiatalember, 25—33 éves benőülhet jólmenő fakereskedésbe nagyforgalmu erdélyi megyeszékhelyen. „Kiválóan szép, fiatal urilány és pénz” jelígre az Uj Kelet kiadóhivatalába kerünk.

Fűszer, csemege vagy bodega üzletet forgalmas helyen bérbé vagy átvénnék. Cim a kiadóban.

Keresek megvétele jókarban levő csilárt hálóba. Cim a kiadóban.

Fiam 25 éves keresek házasság céljából egy részé körüli, jó zsidó családból való falusi szegény lányt, aki a gazdálkodás minden ágát érti. Diszkrétio garantálva. Leveletet kérünk „Hozomány nélkül” jelígre a kiadóba.

Ma, I
ROY
Marie
Kálmán Imre
Dorothea W
szár.
Hubert Ma
norista.
Szőke Szaká
mor.
Verebes Er
személy
Horváth N.

Kedves

nem szabad in
nie, hogy épen
tudata, egésze
elhagyta, épp
pen most tesz
hánysáimat,
mindenképpen
ezideig maga
mő dolgozó nő
tekinthetünk
gen ötlet után
című mesejáté
tizenhárom ké
ledoktorált és
laltsága melle
sőt számárhur
dozó és halált
zelt. Látja, k
a foglalkozás
vitták volna
lyet maga m
mértékben kié
elismerés ann
kan vannak f
lalkozást sem
pen, finoman
geit delelött,
nem kimélve,
után, melyek
rendezői zsen
tűnő diszlette
emberek rossz
csáthatott. Há
lalkozást üző
lág nem is
kívül elmésen
magára gond
— sokszor bel
tunk az igyek
az irigységet,
dupla tevéken
hat, a legpár
Ez igen — m
küzdő a kicsi
nek nécs szű
csak két mun
intenzíven to
tan ironóket,
tétben — a s
irni. Nos. Az
széria. Elősz
— mondtuk
szik meg sem
a nyomor, ne
rek a cári Or
huncutok. Na
előtt aztán m
littikai merén
ték magát. É
egybetéve va
Ahogy jött. I
dig saját ötle
vállotta, hog
ber... És hog
van... És ma
Sőt tud öng
rek!ám kedve
hát. Ezt csín
zó nők iskö
ideálja. Mag
szürke szem
szabad ilyen
egy bakfis?
most már kí
re nézzünk
künk? Éppen
sáit ölleitei
idegen” mel
isten szegye

Emil Ludv
Európa legiz
kai alakján
korrajz. Illus
memoár-soroz
vagy Lepager
zat jegyzékét

HIREK

Ma, kedden premier
ROYAL MOZGO
Maricza grófnő
Kálmán Imre világhírű operettje.
Főszereplők:
Dorothea Wieck, a csodás szépségű sztár.
Hubert Marischa, világhírű tenorista.
Szóke Szakáll, a megtestesült humor.
Verebes Ernő, a fiatalság, derű személyesítője.
Horváth N. és cigányzenekara.

Kedves Meller Rózsi,

nem szabad inkollegiálisnak minősítenie, hogy épen most, mikor szerelme, ön tudata, egészsége és női büszkesége is elhagyta, éppen most jövök elő és épen most teszem meg azokat a szemrehányásaimat, melyek — bevallhatja — mindenképpen megilletik magát. Mind-azideig maga volt az az asszony, akire, mi dolgozó nők, büszkén és öntudatosan tekintünk. Nem azért, mert idegen ötlet után megírta az Irja hadnagy című mesejátékot a cári Oroszországról, tizenhárom képben. Nem is azért, mert ledoktorált és mert laboratóriumi elfoglaltsága mellett még tifuszos, skarlátos, sőt szamarhurutos betegeket is önfeláldozó és halálmegvető bátorsággal kezelte. Látja, kedves Meller Rózsi, ezek a foglalkozások külön-külön még nem vitták volna ki azt az elismerést, melyet maga mindezekig a legnagyobb mértékben kiérdemelt. Szólt pedig ez az elismerés annak, hogy ma, amikor sokan vannak férfiak, akik még egy foglalkozást sem íznek, maga olyan szépen, finoman és halkán ápolta a betegét délelőtt, délután pedig fáradtságot nem kímélve, kútatózott az idegen ötlet után, melyeket majdan Bárdos Artur rendezői szentjével aláfestve és egy ki-tímó diszlettervező által feljavítva, az emberek rosszindulatú kritikája alá bocsáthatott. Hát ez volt az, látja. Két foglalkozást üzött egyszerre és — arány-lag — nem is olyan rosszul. Sőt. Rend-kívül elmésen. Mi dolgozó nők, mikor magára gondolunk — be kell vallanunk — sokszor belepírultunk, sőt bele sárgul-tunk az ügyekzetbe, hogy leküzdjük azt az irigységet, melyet egy ilyenfajta dupla tevékenység mindenképpen kivált-hat, a legpartatlanabb szemlétekből is. Ez igen — mondtuk magunkban. Ez le-küzdte a kicsinyes emberi érzéseket. En-nek nincs szíve. Ez nem flirtöl. Ennek csak két munkás könyöke van, mellyel intenzíven tolja félre azokat az arcát-lan irónokot, akik képesek — vele ellen-tétben — a saját ötleteik után darabot írni. Nos. Aztán jött a siker. A száz-as sárja. Először ebben az évben. Hiába — mondtuk — az embereknek ügylát-szik még sem kell a való élet, nem kell a nyomor, nem kell a dráma. Az embe-rek a cári Oroszországot óhajtkák. A kis huncutok. Na, mindegy. Pár nappal ez-előtt aztán megtörtént a baj. Aljas pol-likai merénylők négyyszer hábaszur-ták magát. És maga szegény, éjt, napot egybetéve vallott a rendőrségen. Vallott Ahogy jött. Költői lendülettel. És min-dig saját ötletei után. Mig végül is be-vallotta, hogy hát — izé — maga is em-ber... És hogy maga is husból és vérből van... És maga is tud szerelmes lenni... Sőt tud öngyilkos is lenni... Nem is a re-kám kedvéért, csak úgy szívből... Na-hát. Ezt csinálta maga. Maga, a dolgo-zó nők iskolapéldája, Csímborasszója, ideálja. Maga, a kis szorgalmas. A kis szürke szeműveges. A kis hangya. Hát szabad ilyen csunyát csinálni?... Mint egy bakfis? Mint egy kis cseléd? Hát most már mire tegyünk mi büszkéek? Ki-re nézzünk mi fel? Hát kellett ez ne-künk? Éppen most kellett elővennie a saját ötleteit? Miért nem maradt meg az idegen — mellett? Ejnye, ejnye. Bizony-ísten szégyelljük magunkat... j. e.

Emil Ludwig: Mussolini vallomása. Európa legizgatottabb, legszínesebb politi-ka alakjának nagyszerű képe, egyben korrajz. Illusztrált kiadás az Athenaeum memoár-sorozatában. 57 lej mindenütt, vagy Lepagenál Kolozsvár. Kérje a sorozat jegyzékét.

— **Rabbi vizsgák.** A kultuszminiszte-rium értesítése szerint a legközelebbi rab-bivizsgákat március 15 és 20-ika között tartják meg Bukarestben. Mindazon rab-bik, akik vizsgára jelentkeztek, de időköz-ben katonai behívást kaptak, forduljanak kérésükkel a kultuszminiszteriumhoz, a mely igazolni fogja vizsgára való jelen-tetésüket. Eme igazolvány alapján a be-hívottak az illetékes hadkiegészítőtől ide-iglenes felmentvényt kapnak a katonai szolgálat alól. Azon rabbi, akik eddig nem jelentkeztek vizsgára, jelentkezzenek haladéktalanul és egyidejűleg kérjék a kultuszminiszteriumtól jelentkezésük igaz-olását és azt szükség esetén mutassák be az illetékes hadkiegészítőnél.

— **Katonaszökevények a hadbíróson.** Vreicut Dumitru a dési 86-os gyalogezred közlegénye dezertálással vádolva állott a kolozsvári hadbírószék előtt hétfőn dél-előtt. Vreicut pár hónappal ezelőtt sza-badságra hazament a falujába és a sza-badság leteltével nem ment vissza az ez-redéhez, hanem beállt szolgának egy ju-hászhoz. A hadbírószék egy évi börtönrre ítélte a katonaszökevény juhászt. Ugyan-csak dezertálás vádjával állott a hadbíró-ság előtt Hetkó József, a szalontai 56-os gyalogezred katonája. Hetkó notorius ka-tonaszökevények, aki már háromszor volt büntetve szökései miatt. Legutóbb egy évi elzárásra ítélték, melyet le is töltött Targusoraban. A büntetése letelése után ismét megszökött. Ezuttal a hadbírószék ugyancsak egy évi börtönrre ítélte a szen-vedélyes katonaszökevényt.

Influenza
nátha, torok és mandulagyulladás
elkerüli, ha rendszeresen szopogat
Anacof-pastillát

— **A Román Telefonszolgálatról** szerzett információink szerint január hóban az alanti kolozsvári lakosok szereltek tel-efont: Farkas Alexandru 112, Nicolau Nicu 156, Dr. Nicoara Emil 281, Barzilai Stefan „Ziarist” 688, Spitalul Inst. de „Diaconisa” 906, Dr. Boila Romulus és Jaul Birou advocatual 1188, „Mercur” Autocamionaj Propr. Augustich Francisc 830.

— **Eljegyzés.** Mihály Herminke Szamosujvár és Singer Móricz Szék jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— **Lindbergh családjaival európai ut-ra készül.** Párizsból jelentik: Néhány lap értesülése szerint Lindbergh ezre-des családjaival közelebről európai ut-ra jön s valószínűleg végképen le is telepszik a francia Rivierán. A Lind-bergh-családot Amerika elhagyására az ösztönzi, hogy leveleket kap, melyben másodsziülött fia elrablásával fenyegetik meg.

— **Sigmund Freud művei magyarul.** „A mindennapi élet pszichopathológiája”-ban az a korszakos, hogy benne Freud egés-szen apró, jelentéktelennek látszó, minden kivel gyakran megtörténő, de eddig tu-dományos szempontból figyelemre nem méltatott jelenségeket vesz vizsgálat alá, mint amilyenek az elszólás, elírás, nyelv-botlás, tévedés, szavak, szándékok és cse-lekelemzés technikáját szüri le. „Beve-lük aztán a lelkiélet tudatalatti működé-sére nézve olyan messzemenő következte-téseket tud és mer levonni, melyet előtte a pszichologia még csak nem is sejtett. „A mindennapi élet pszichopathológiája” mely egyaránt érdekelt orvost és medi-kust, jogászt és bírót, pedagogust és mű-velt laikust, érdekesebbnél érdekesebb példák alapján regisztrálja a lelkiélet tá-nyait és belőlük egy új tudomány, a lé-lelekelemzés technikáját szüri le. „Beve-zetés a pszichoanalízisbe”. A szerény cím mögött a pszichoanalízis eszméinek, fo-galmainak, elméletének és rendszerének valóságos kompendiuma rejtezik. Joggal nevezhető ez a harminc ives könyv a lé-lekelemzés egyetlen és kimerítő összefo-galásának. Amit a mű megjelenése óta az analitikai irodalom kitermelt, — ma már hatalmas könyvtár! — az voltaképen ennek a munkának kiépítése és alkalma-zása. A lélekelemzés alaptételei itt nye-rik első és végleges tisztázásukat, abban a megragadó megformulásában, amelyre csak Freud kristálytiszta, hajszáleles és mégis művészi hajlékonyság nyelve ké-pes. Régi mulasztást pótolnak ezek a Freud kötetek, melyeknek külön díszre-tűl legyen megemlítve, hogy szép kiállít-ásuk mellett is jóval olcsóbbak az ere-detnél. Minden jobb könyvkereskedésben kaphatók, vagy ahol nincsen, Lepagenál Kolozsvár: Prospektust szívesen küld. (Ára 180, illetve 240 Lei).

— **Darabokra szakította a villamos.** Bukarestből jelentik: Vasárnap reggel 7 órakor megrendítő szerencsétlenség történt a Bulevardul Academiei. Tanase Petrescu ruhatáros a bulevardul Acade-mieiről elindult a lakása felé. Az uttesten keresztül menve Petrescut elgázolta a 224-es villamos. A villamos darabokra szaggatta a szerencsétlen embert, aki mi-kor a kórházba szállították a mentőkocsi-ban meghalt. A villamos vezetőjét letar-tóztatták.

— **Ha a nátház nem is lép fel** mindig olyan nagy mértékben, azért minden év-ben van áldozata. A hideg esős idő és az azzal együttjáró könnyű meghűlések ké-pezik az alapját a veszélyes betegségek-nek. Ilyen időkben minden náthás és kö-högő szomszéd veszélyes, mert a bacilus az orron és szájon keresztül jut a szer-vezetbe. Ezért nagyon fontos, hogy a kór-ozókat lehetőleg még a légzőszervekben hatásos és állandó fertőtlenítés által ár-talmatlanná tegyék. Nátházalás időszak-ban tanácsos állandóan az izletes és biz-toshatású Panflavin-Pastillával öblögetni Artin a legideálisabb olesó hashajtó.

— **A Máramarosi Közraktár kiterjesz-ti működési körét.** Máramarosszigetről jelen-tik: Máramarosmegye megbénított keres-kelemi élete régóta érzi hiányát egy olyan intézetnek, mely az eddigi banko-rácia szerepét van hivatva betölteni az árukereskedelem lebonyolítása terén. Ez a szükség és ez az elgondolás hozta létre a máramarosszigeti Herschkovits-közrak-tárt, mely rövid fennállása alatt bezony-nyitotta, hogy szervesen bele tudott kap-csolódni a máramarosi gazdasági életbe és az áruvinkullálás, valamint az árufe-dezeti kölcsönök révén új hitellehetősé-geket nyitott a máramarosi kereskedelem-nek. — Mint értesülünk, a közraktár most kiterjeszti a szakma többi ágazataira is működését, mely elé érdeklődéssel néz Máramarosmegye kereskedő társadalma.

— **A has teltsége, májtájéki fájdalmak** emésztési nehézségek, gyomorbelhurut és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által megszüntethe-tők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértúladások ellensúlyozhatók. Gyomor- és bélspeciálisták igazolják, hogy a **Ferenc József** vízzel, különösen az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, nagyon kedvező eredményeket érnek el. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fü-szerüzletekben kapható.

— **Erdélyi fiatalember sikere Palesztí-nában.** Az ideérkező palesztinai héber la-pok nagy elismeréssel írják egy Erdély-ből kivándorolt zsidó fiatalemberről, akit 10 társával együtt most avattak doktorrá a jeruzsálemi héber egyetemen. Pérec Kárméli a héber neve ennek a fiatal-embernek, ki Kolozsvárról vándorolt ki Erecjiszraélbe, miután itt a Tárbud gim-náziumot végezte el, amelynek volt igaz-gatója Antal Márk unszolására jesivába utazott a nagyhirű segesvári rabbihoz, a kinél a héber nyelvet s zsidó tudományo-kat elsajátította, hogy aztán, miután itt a galuthban lehetetlen volt elhelyezked-nie Palesztinába utazzon, ahol tovább folytatta tanulmányait Ruppin dr. támo-gatásával. Szabad idejében munkát vál-talt, így keresve meg kenyerét. Az avató-ünnepélyen résztvettek Palesztina számo-t tevő egyéniségei, kik meleg hangon méltatták azon zsidó abszoláló fiatalembe-reket, kik nem retentek vissza a kezdet nehézségeitől, hanem kiharcolták magu-knak a tehetségüket megillető helyet a zsidó nép diésőségére. Szokolov, ki szintén jelen volt az avatóünnepélyen, elra-gadtatással beszélt eme fiatal, tudásvágy-tól fűtött zsidó diákok teljesítményéről. Egészen új ez — mondotta Szokolov — a diákoknál, hogy összekössék a tanulmá-nyukat a praktikus élettel. A galuthban úgy szokás, hogy az egyetemen tanuló ifjuság könyvrodományok segítségével folytatják tanulmányaikat, mig Palesztí-nában a szegényebb sorsu fiatal emberek határtalan ámbicióval, munka által kere-sik meg szükségleteiket. Ilyenek közül való Pérec Grossmann is, ki otthagya szüleit, családját, környezetét, ki jött ide: haza, hogy itt tanujelét adja az erdélyi zsidóság életrevalóságának.

— **Keresztények a zsidó fronton.** Irta: Dr. N. M. Gelber, fordította: Dr. Kupfer Miksa. A zsidó történelem legérdekesebb fejezeteit tárja fel ez a pompás könyv. Tizenhárom rendkívül érdekes monog-ráfia a történelem azon keresztény alak-jairól, tudósokról, írókról, fejedelmekről és diplomatákról, akik páratlan odaadás-sal küzdöttek a zsidó nép jogaiért és szebb jövőjéért, Palesztina felépítéséért, olyan időben, amikor ezt maga a zsidó nem akarta. A könyv ára füzve 90 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

NAPRÓL NAPRA

Az oslói nemzetközi gyorskoresolyázó versenyt a norvég Ballangrud nyerte, második lett a finn Thunberg, harmadik az amerikai Schröder. — Stockholm-ban a páros műkoresolyázó világ bajnok-ságot a magyar Rotter—Szolász pár nyerte az osztrák Papetz—Zwack pár-ral szemben. A női műkoresolyázó vi-lágbajnokságot hetedszer is megnyerte Sonja Hennie, második lett a svéd Li-lien Uulten, harmadik az osztrák Hilde Helevski.

— **Münchenben a Wagner-emlék előtt ünnepség volt, amelyen a bajor kormány képviselője és Scharnagel főpol-gármester mondotta kemlékbeszédet.**

Moszkvában február 13-án este a filhar-mónikusok Wagner-emlékünnepé az 50 évvel ezelőtt elhunyt nagy zenedráma-költő műveiből adnak koncertet, amely nek bevezetőjéül Lunacsárszkij mond megemlékezést Wagnerről. Leningrad-ban megnyílt a szovjetunio Wagner-kiállítás.

— **Innsbruckban a svéd Swen Frisksom nyerte Európa összetett sibaajnokságát. Második lett A. Barton cseh, harmadik H. Bossie osztrák versenyző.**

Hans Johst író e héten elfoglalja első dramaturgi állását a berlini Staatsthea-terben. A színház új igazgatója dr. F. Ulrich lesz. Amíg átveheti a színház tényleges vezetését, az eddigi igazgató Albert Patri irányítja tovább ideigle-nesen a színházat.

— **A pápa megkoronázásának 11-ik évfor-dulóján tegnap a sixtusi kápolnában ünnepélyes nagymise volt, amelyen a Szentatyja, a bíborosi testület és a Vati-kánnal akkreditált diplomáciai kar vett részt.**

Norvégia válogatott futbalcsapata május 28-án Walessel, június 11-én Dániával, június 20-án Magyarországgal mérkőzik a norvég fővárosban. A fin-nek, svédnek és németek elleni meccsek összel lesznek.

— **A berlini városi opera felügyelőbizott-sága elhatározta, hogy a jövő színház-idegy ötven estéjére szerződött Fried-rich Busch drezdai főzeneigazgatót s megadja neki a legmagasabb tiszteletdí-ját, esténként 550 márkát.**

Hutchinson hé- és sárclpő

Veszek aranyat magas napi árban. Régi ékszerket olcsón átalakítok: **Or-low** ékszerész. Főpostával szemben. Nemes tápanyag, tiszta táperő: Ovo-maltine.

A kolozsvári zsidó iparosok agmen-házának vigalmi bizottsága legközelebbi teastélyét f. hó 14-én kedden este 9 órai kezdettel tartja meg, melyre ezuton hívja fel az érdeklődők szives figyelmét. Ezal-kalommal ismét a régi helyen a Regal (volt Ferdinand) kávéház pazarul beren-dezett külön termében lesz megtartva, melyet a kávéház tulajdonosa díjlatlanul bocsát az agmenház céljaira a felszol-gálandó teával együtt. Aki néhány órára igazán jól akarja magát érezni, jöjjön el családjával együtt. A hölgybizottság.

Óvakodjon az
INFLUENZÁ-tól
a kellemes illatu és
fertőtlenítő
„Szt. László”
szappannal

UJ KELET *Legújabb hírek*

Mirto közlekedésügyi miniszter vezette a nemzeti parasztpártban a Maniu-ellenes akciót

A Népszövetség pénzügyi bizottságát kérte fel a kormány, hogy járjon közbe a külföldi hitelezőknel

Bucuresti-Bukarest, február 13. (Az Uj Kelet tud.) A Lupta mai száma hosz szabb cikkben foglalkozik a Patriában Maniu félretolásával kapcsolatosan meg jelent hirdásokkal. A lap szerint a nemzeti parasztpárton belüli surlódások tá volról sem öltöttek olyan mértéket, mint aminőre Boila Zaciariás dr. cikkéből következteni lehetett volna. A Patria szerint a kormány egyik tagja meg beszéléseket hívott egybe, amelyeken nyíltan tárgyaltak arról, hogy Maniut el kell távolítani a nemzeti parasztpárt éléről. Nos, ez sem felel meg teljesen a valóságnak.

Mit akar Mirto?

A Patria nyilván Mirto közlekedés ügyi miniszterre célozott — írja a Lupta. Bizonyos körökben azt hiszik, hogy Mir to bosszút forral Maniu ellen, aki meg akadályozta, hogy ő legyen a Vaida-kor mány belügyminisztere. Mirto kategóri kusan tagadta a terhére rótt állításokat. A közlekedésügyi miniszter csak ugyan indított egy személyes természetű nem sok visszhangra találó akciót, ez azonban kizárólag a pártban lévő helyzetének és pozíciójának tisztázásá t célzóta.

A Patria cikke nyomán a nemzeti parasztpárt vezetőségén belül is tisztá zódtak ezek a kérdések és a harmonia ismét helyreállt. A közeli napokban Bukarestbe érkeznek a párt többi erdélyi vezetői is, akik Vaidával együttesen tisztázni fogják ezeket a kérdéseket. A Maniu és Vaida közötti barátság válto zatlanul fennáll. Vaida tegnap közel egy félórás telefonbeszélgetést folyt atott a Montecarlóban tartózkodó Maniu val és behatóan informálta a nemzeti parasztpárt vezérét a politikai helyzet ről. Ugy hirdik, hogy Maniu elégedetlen ségét fejezte ki afelől, hogy a Patriá ban olyan cikkeket látnak napvilágot, amelyek nyilvánosság elé viszik a nemzeti parasztpárton belüli nézeteltéréseket.

A kormány helyzete

Egyébként — írja a Lupta — Maniu az előre megállapított program szeri nt Montecarlóból Párizsba utazik s nem siet haza, mint ahogyan azt egyesek híresztelték. A parlament továbbra is támogatni fogja a kormányt. Hiva talos körökben remélik, hogy Párizsban sikerülni fog megegyezni a hitelezőkkel, ami lényegesen meg fogja erősí teni a kormány pozícióját.

A hitelezőkkel folytatott tárgyalások egyébként — mint lapunk más helyén

is írjuk — igen barátságosan atmosz féréban szakadtak meg néhány nappal ezelőtt. A Párizsban tárgyaló román delegáció nemcsak a hitelezők részéről ta lált kedvezőtlen fogadtatásra, de nem kapta meg azt a támogatást sem, amely re eredetileg számított. Így sem a fran cia kormány, sem Roger Auboin nem segítették elő a román delegáció ügyét.

Szorítanak a hitelezők

Egyes verziók szerint a tárgyalások azért szakadtak meg, mert az a román delegáció, amely a román kölcsönök németországi aláírásával Berlinben tárgyalt, olyan koncessziókat tett, amelyeket Párizsban a francia hitelezőkkel

tárgyaló delegáció nem volt hajlandó a francia aláírónak megadni. A francia hitelezők joggal kérték, hogy ismerjék el nekik is azokat az előnyöket, amelyek a német hitelezők megkaptak. Ezt az álláspontot a román delegáció kénytelen volt elfogadni.

A kormány 3 milliárd 250 millió lejes engedményt szeretett volna kérni, ezzel szemben eddig mindössze 3 milliárdhoz járultak hozzá. A román kormány most felkérte a Népszövetség pénzügyi bizott ságát, hogy interveniáljon a külföldi hitelezőknel további engedmények ér dekében. Remélik, hogy ez az interven ción sikerrel fog végződni.

Ma temetik Budapesten Apponyi Albert grófot

Budapest, február 13. Apponyi Albert gróf temetési gyászszertartása alkalmá ból kedden a magyar rádió délelőtt tíz órakor négy mikrofont állít fel a parla ment kupolacsarnokában, amelyeken az európai rádióállomások számára francia, német, olasz és magyar nyelveken helyszíni közvetítést fognak adni a kupola csarnokban lefolyó ünnepségről és az el hangzó gyászbeszédéről.

Németországban vasárnap éjjel újra kiújultak a véres harcok kommunisták és nemzeti szocialisták között.

Két kommunista és két nemzeti szocialista halottja van a harcoknak

Berlin, február 13. A birodalmi főváros munkásnegyedeiben az éjszaka folyamán kommunisták és nemzeti szocialisták kö zött kiújultak a véres harcok. Három életveszélye s több súlyos sebesülést szál litottak kórházba. Bochumban egy nemzeti szocialista leszurt egy kommunistát. Életét veszítette Dortmundban is egy kommunista, akit egy rendőrtiszt védekezés közben lőtt agyon. Fisslebenben két nem-

zeti szocialista halottja van az összeüt közéseknek, Braunschweigban hét, Kölnben három életveszélyes sebesülte t szál litottak be a kórházba. Egyidejű jelentés szerint Hitler Kasselből repülőgépen Lipcsébe érkezett, ahol résztvett a Wagner-ünnepségen, majd új ből gépbe szállott s elutazott Weimarba s onnan Erfurtba.

Kommunistát akartak fogni a „Cultur Patriei” elnökének kommunistaellenes előadásán

A Stंगा c. folyóirat munkatársa nem akart tapsolni az előadónak

Bucuresti-Bukarest, február 13. (Az Uj Kelet tud.) A Cultur Patriei néven működő jobboldali alakulat elnöke, Marin Stefanescu tegnap előadást hirdetett „A Cultur Patriei szerepe a szubverzív akciókkal szemben”. Az előadást Marin Stefanescu megtartotta és ennek végeztével a közönség tapsokkal ünnepelte az előadót. Voltak azonban a közönség kö zött egyesek, akik nem vettek részt az ünneplésben, nem tapsoltak és nem is áll ottak fel, amikor a többiek viharosan tapsoltak Stefanescunak. A teremben tartózkodó diákok az egyik lelkesülni nem akarót megfigyelték, mert ez jegyzeteket

készített Stefanescu beszédéből. A diákok egyikének végül eszébe jutott, hogy az illető egy alkalommal a „marxista dialektika” címen valahol előadást tartott.

A diákok körülvették ezt az embert, szó váltás támadt, mire a diákok „fogják el, kommunista” felkiáltásokkal el akarták fogni. A fiatalembernek azonban sikerült elmenekülnie. Az azonnal kihívott hatóságok rendet teremtettek. Megállapítást nyert, hogy az üldözött fiatalember Petre Tincu joghallgató, a Bukarestben megjelenő Stंगा című baloldali folyóirat munkatársa volt.

A csehszlovák parlament a pénzügyi reformtervezetet tárgyalja

Prága, február 13. A csehszlovák törvényhozás most tárgyalja a pénzügyi reformtervezetét. Ha a javaslat törvényerőre emelkedik, két évig tilos lesz új pénzügyi alapítás, sőt újabb fiókok létesítése is tilalom alá esik. Hatékony intézkedéseket tartalmaz a javaslat a betétekért való versengés kiküszö bölésére és a kölcsönkamatlábak állami ellenőrzésére. A kamatmaximum átlépése szigorú büntető szankciókat fog maga után vonni.

Amerikai tőzsdei körökben nem várnak semmi javulást

Newyork, február 13. Amerikai tőzsdei körökben az év első felére nem várnak semmi javulást. Az ipari termelés és az exportkutatások továbbra is gyengülő tendenciát mutatnak. Politikai okok is alátámasztják a pesszimista hangulatot. Az amerikai költségvetés még nincs egyensúlyban és a hatalmas deficitet nem lesz könnyű eltüntetni. Rossz hatással van a tőzsdékre az U. S. Steel elsőbb ségi kötvényei utáni osztalék 7 dollárról 2 dollárra történt mérséklése.

Francaországban tüntettek az adóemelések ellen

Párizs február 13. Clermont-Ferrandban az adózók tömeggyűlésen tüntettek az adóemelések ellen. Említésre méltó incidens nem fordult elő.

Félméteres hó Newyork uccáin

Párizs, február 13. Newyork uccáin fél méter magas a hóréteg. Több mint harmincezer munkanélküli 48 óraja állapodóan lapátolja a havat, hogy a közlekedés fenntartható legyen. A város környékéről 25 újabb fagyásos halálesetet jelentenek.

Leszerelünk!

Róma, február 13. Toulon francia hadikikötőből katonai és haditengerészeti bizottság van utban Korszikába a közeljövőben meginduló hadiépítkezések irányítására. A régi erődöket le fogják rombolni s a szigetet úgy meg fogják erősíteni, mint a keletfrancia határvidéket.

— **Álarcos banditák garázdálkodnak Bukovinában.** Csernovicból jelentik: Szombatról vasárnapra virradó éjszaka vakmerő rablótámadás történt Mille községben. Négy álarcos fegyveres rabló éjszakanak idején betört Jon Sveicu földműves házába, ahol előbb agyba-főbe verték a háziakat, aztán elkezdtek kutatni a házban levő pénz után. Miután az álarcosok az egész házat felfordították, magukkal vittek husz ezer lej készpénzt és kisebb-nagyobb értékű holmikat. mille esendőség megindította a nyomozást az álarcos rablók kézrekerítésének ügyében.

— **Oroszországban külön fakultást létesítenek a selyemtenyészés oktatására.** Londonból jelentik: Kétségesnek tartják, hogy a szovjetuniónak Nuchában nemrég létesített selyemfonó nagyüzeme megkezdheti-e működését, mert az öt éves tervbe beillesztett várt gubótermés jelentősen alatta maradt az előirányzatnak. Gondot okoz a szakemberek érezhető hiánya is. Ezért Asszorbaidzsában iskolát készítenek felállítani selyemtextil szakemberek kiképzésére és a georgiai főiskolán külön fakultást létesítenek a selyemtenyészés és a feldolgozás oktatására.

— **A csehszlovák jegybank előleget folyósít állampolgárainak a különböző országokban megrekedt követelésekre.** Prágából jelentik: A csehszlovák jegybank elhatározta, hogy a Jugoszláviában, Romániában, Bulgáriában és Görögországban megrekedt követelésekre a csehszlovák állampolgároknak és jogi személyeknek 3.75 százalékos kamatozás mellett az összegek háromnegyed értékéig előleget folyósít.

FRATERNITAS Könyv. és Nyomdász Rt. nyomaszta Cluj-Kolozsvár, Szanda Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon 9.77.

Taxa postală plătită în num. No. 224.713-929.

da Baron L. Pop. Telefon: 9-77. Havonta 110, negy évre 600, egész év földre: Havonta félre 6, egész év detések díjszabása KELET az er zsidóság egyetlen keink utánnym rás megjelölésév

Lengucianu állapot

Lengucianu ut kár volt a Iorga-Szakértő tehát Minden késség legyen tehát ahly pot kérdésében ké nyét nyilvánítsa. Lengucianu ur Azt a vélemé cianu, hogy az o lában nem volna Ha a zavargók elé állítanak és halálraítelnék öko És ha a rendi rendőr minden to hatná a sztrájkol Ez Lengucianu leménye.

A dolog igazán denkit puffantani De nem volna politikusokat rögt lítani, akik a hu véleményeket har

Amerikai 6.

Ez is valami. Hogy tudniillj jutottak az őszin Hogy akadnak mondani azt, am Ki merik mond többi iparbarók nincsen semmi re Mert Ford és harangozzák, hogy talán holnapután még soha sem l szaka.

Csak úgy magá kívánság csodaere Emberi tettek é Konferenciai ha rozatok segítségé latba sohasem me Az amerikai tőz — úgy látszik — a mások félrevezé

Immár nem his koztatások varás Sőt éppen enn hisznek. Abban, kedelmi életben a semmi javulás.

Ellenben rossza A jóslat ellené Ez a pesszimiz az eddigi felelőt Elsősorban azé bátorság van ben Másodsorban, n tett és elatottt tárgyjukból.

Mert azzal, ho nagyságára, talán ves elszántságát Éppen ezért hangzik — az am szimizmusa több mint az a könnyel mus, mely csodá jobbrafordulását.

A csodák lehe erők, radikális els neivel való leszá nyadnak. Ezeket kell fe latba vetni ama u Akkor — talán

Apponyi ter

A nagy magyar felett elhangzóital vak, elzengtek a k most már békén nyugszik a budai triptájában.

A ravatalok fele ben, az emberek elataiban, rengeteg amelyeknek a fedezete.

A „Zsidó” Marx

Írta: Szabó Imre

A tartalomról: Rabbi Levy Marx családjá — Marx Károly zsidó környezete — Marx és a Rothschildok — Bauer és Marx zsidóvitája. A finom papírosra nyomott példányok

ára 30 lel

Az egyszerű kiadás ára:

15 lel

Megrendelhető helyeg előzetes beki- dése mellett is az Uj Kelet könyvosz- tályában Cluj, Str. Baron L. Pop 10.